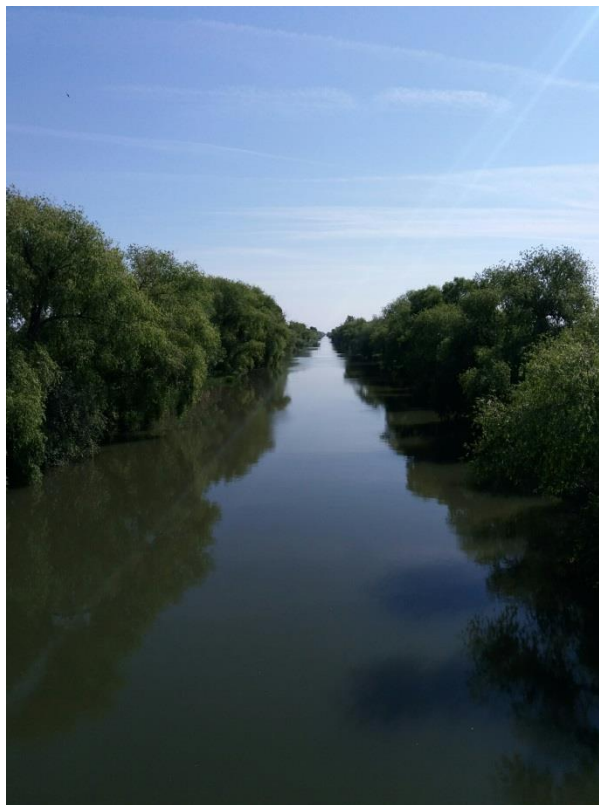

**ПРОСТОРНИ ПЛАН
ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
РЕВИТАЛИЗАЦИЈЕ КАНАЛА БЕГЕЈ**

- Материјал за рани јавни увид -

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ:

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ
И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР

Владимир Галић

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ РЕВИТАЛИЗАЦИЈЕ КАНАЛА БЕГЕЈ

- Материјал за рани јавни увид -

ОБРАЂИВАЧ:

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

E - 2616

ПРОСТОРНИ ПЛАНЕРИ
Зорица М.
Санđer
инж. инж. еп.
Број лиценце 100 004 783

Бранко Миловановић, дипл. инж. мелио.
Број лиценце 100 004 903

В.Д. ДИРЕКТОРА
Предраг Кнежевић, дипл. правник

Нови Сад, мај 2017. године

СТРУЧНИ ТИМ:

СИНТЕЗА И КООРДИНАЦИЈА:

Зорица Санадер дипл.инж.елек.
Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.

ПОМОЋНИК ДИРЕКТОРА:

мр Драгана Дунчић

Посебна намена простора,
водно земљиште и
водна инфраструктура:

Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
Зорица Санадер, дипл.инж.елек.

Начин коришћења простора и
Грађевинско земљиште:

Зорица Бошњачић, мастер инж.арх.

Становништво и привреда:

Наташа Симичић, дипл.пр.планер-мастер

Пољопривреда и
пољопривредно земљиште:

Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.

Природни услови и туризам:

Марина Митровић, мастер проф.геогр.

Мрежа насеља и јавне службе:

Наташа Симичић, дипл.пр.планер-мастер

Заштита културних добра:

Зорица Бошњачић, мастер инж.арх.

Саобраћајна инфраструктура:

Зоран Кордић, дипл.инж.саоб.

Водопривредна инфраструктура и
Водно земљиште:

Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.

Електроенергетска и електронска
комуникациона инфраструктура:

Зорица Санадер, дипл.инж.елек.

Енергетска инфраструктура и
Минералне сировине:

Милан Жижић, дипл.инж.маш.

Заштита природних добара и
Шумско земљиште:

Славица Пивнички, дипл.инж.пејз.арх.

Карактер предела:

мр Владимир Пихлер, дипл.инж.арх.

Заштита животне средине:

др Тамара Зеленовић Васиљевић
Тања Топо, мастер инж.зашт.жив.сред.

Заштита од елементарних непогода:

Марина Митровић, мастер проф.геогр.

Одбрана земље:

Радованка Шкрбић, дипл.инж.арх.

Правна регулатива:

Теодора Томин Рутар, дипл.правник

Геодетско документациона и
аналитичко информациона
основа:

Милко Бошњачић, мастер дипл.инж.геод.
Оливера Његомир, дипл.матем.
Злата Хома Будински, геод.техн.
Драгана Матовић, оператер
Душко Ђоковић, копирант

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД 1

1. ОПИС ГРАНИЦЕ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА	2
2. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА И ПЛАНОВА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	3
2.1. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНОВА ВИШЕГ РЕДА.....	3
2.1.1. Смернице из Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020 год. („Службени гласник РС“, број 88/10)	4
2.1.2. Смернице из Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11)	5
2.1.3. Смернице из Просторног плана подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу ДП првог реда бр. 24 („Службени лист АПВ“, број 19/17)	6
2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА.....	7
2.2.1. Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС“, број 11/02)	7
2.2.2. Стратегија управљања водама на територији Републике Србије („Службени гласник РС“, број 3/17)	7
2.2.3. Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС“, број 3/15)	7
2.2.4. Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 12/10)	8
2.3. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ЕКСПЕРТИЗЕ	8
3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА И ОСНОВНА ОГРАНИЧЕЊА	8
3.1. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ.....	8
3.1.1. Карактер предела.....	8
3.1.2. Природни услови.....	9
3.1.2.1. Природна добра	15
3.1.2.2. Природни ресурси	15
3.1.3. Културна добра	16
3.1.4. Становништво	16
3.1.5. Мрежа и функције насеља	17
3.1.6. Јавне службе	17
3.1.7. Привреда.....	17
3.1.8. Инфраструктура	17
3.1.8.1. Саобраћајна инфраструктура	17
3.1.8.2. Водна инфраструктура	18
3.1.8.3. Енергетска инфраструктура	19
3.1.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура.....	20
3.1.9. Стање животне средине.....	20
3.1.10. Елементарне непогоде и акцидентне ситуације	21
3.2. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА	22
3.3. ОСНОВНА ОГРАНИЧЕЊА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА	23
4. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА	23
5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ПРЕДЛОГ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ОСНОВНИХ ПАРАМЕТАРА ЗА ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	24
5.1. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И ПРЕДЛОГ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	24
5.2. ПРЕДЛОГ ОСНОВНИХ ПАРАМЕТАРА ЗА ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ.....	29
6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА ЗА ПРЕДЛОГ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ	30

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Ред.број	Назив графичког приказа	Размера
1.	Граница Просторног плана са планираном претежном наменом површина	1:50000

В) ПРИЛОГ

- Одлука о изради Просторног плана подручја посебне намене ревитализације канала Бегеј („Службени лист АПВ“, број 18/17)
- Одлука о изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину („Службени лист АПВ“, број 18/17)

СПИСАК ТАБЕЛА И СЛИКА У ТЕКСТУ:

Слике

Слика 1. - Оквирна граница обухвата планског подручја	3
Слика 2. Локација Канала Бегеј и реке Бегеј	10
Слика 3. Део канала Бегеј (Клек – румунска граница).....	10
Слика 4. Систем слива Бегеј – Тамиш	10
Слика 5. Профил Канала Бегеј	11
Слика 6. Хидрографска карта Војводине (1987 ХС ДТД - Нови Сад).....	11
Слика 7. Хидрогеолошка карта Војводине (положај обухвата Просторног плана)	13
Слика 8. Канал Бегеј	21
Слика 9. Хидрокомплекс Итебеј	25
Слика 10. Хидрокомплекс Клек	26
Слика 11. Положај хидротехничких објеката на Каналу Бегеј	26
Слика 12. Изглед круне насипа дуж канала	27
Слика 13. Траса саобраћајнице по насипу од границе са Румунијом до уставе Клек	27
Слика 14. Траса саобраћајнице по насипу од границе са Румунијом до уставе Клек	28
Слика 15. Шематски приказ трасе саобраћајнице по насипу	28
Слика 16. Позиције потенцијалних локација за одлагање контаминираниог муља.....	29

Табеле

Табела 1. Административна подела и број становника по Попису 2011. године	3
Табела 2. Преглед планске документације	8
Табела 3. Укупан број становника у обухвату Просторног плана	16

Списак скраћеница коришћених у тексту

AGN	European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance (AGN) – GENEVA 1996 (Europski sporazum o glavnim unutrašnjim plovnim putevima od međunarodnog značaja – Ženeva 1996 god.)
АПВ	Аутономна покрајина Војводина
ГИС	географски информациони систем
ГМРС	главна мерно-регулациона станица
ДП	државни пут
ЕК	електронска комуникациона (мрежа/инфраструктура)
ЕУ	Европска Унија
ЈЛС	јединица локалне самоуправе
КО	катастарска општина
МГ	магистрални гасовод
МС	мерна станица
МРС	мерно-регулациона станица
ОКМ ХС ДТД	основна каналска мрежа хидросистема Дунав-Тиса-Дунав
ПП РС	Просторни план Републике Србије
РПП АПВ	Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине
РГ	разводни гасовод
СГС	сабирна гасна станица
SDF	Confined Disposal Facility (затворени објекти за одлагање)
TENT	Trans-European Transport Network - (Трансевропска транспортна мрежа)

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

- Материјал за рани јавни увид -

УВОД

На основу Покрајинске скупштинске одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене ревитализације Канала Бегеј („Службени лист АПВ“, број 18/17) и Одлуке о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене ревитализације Канала Бегеј на животну средину („Службени лист АПВ“, број 18/17) приступа се изради Просторног плана подручја посебне намене ревитализације Канала Бегеј (у даљем тексту: Просторни план).

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, Булевар Михајла Пупина број 16.

Обрађивач Просторног плана је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад, Железничка број 6/III.

Просторни план подручја посебне намене се доноси за подручје које захтева успостављање посебног режима организације, уређења, коришћења и заштите простора у складу са чланом 21. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 54/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14) (у даљем тексту: Закон).

Основни разлог за израду и доношење Просторног плана је стварање услова за реализацију ревитализације Канала Бегеј, чиме ће се постићи квалитет воде у складу са европским стандардима, остваривање довољног протицаја којим би се обезбедила вода за пиће, индустрију, очување биодиверзитета на простору обухвата Просторног плана, а посебно уз Канал Бегеј, што подразумева обезбеђење одговарајућих еколошких услова у поступку ревитализације овог канала.

Доношењем Закона о потврђивању Европског споразума о главним унутрашњим водним путевима од међународног значаја (AGN) („Службени гласник РС-Међународни уговори“, бр. 13/13) Република Србија се обавезала да гради и развија своје унутрашње водне путеве и луке од међународног значаја у складу са јединственим техничким и оперативним карактеристикама садржаним у овом Споразуму.

Овај Споразум прати документ Преглед основних стандарда и параметара европске мреже водних путева – „Плава књига“ (UNECE), који кроз листу „уских грла“ и недостајућих веза у мрежи Е водних путева, препознаје пловни пут Бегеја, као инфраструктурни пројекат неопходан за даљи развој интегрисане мреже унутрашњих водних путева, од ушћа до српско румунске границе.

Просторним планом се ствара плански основ за његово директно спровођење издавањем локацијских услова и садржаће регулациону разраду за саобраћајницу на насипу (радно-инспекциона и бицикличка стаза) и локација за изградњу касета за депоновање муља. Просторни план је основ за формирање грађевинских парцела за јавну намену, решавање својинских односа, даљу израду техничке документације и прибављање дозвола у складу са Законом о планирању и изградњи.

На основу Закона, а ради упознавања јавности са општим циљевима и сврхом израде Просторног плана, могућим решењима за развој просторних целина и ефектима планирања, приступило се изради **материјала за рани јавни увид**.

Просторни план ће бити заснован на планској, студијској и другој доступној документацији, као и важећим планским и развојним документима у Републици Србији. Припрема техничке документације ће се одвијати паралелно са израдом Просторног плана. Саставни део Просторног плана чини и Стратешка процена утицаја Просторног плана на животну средину.

Овај Просторни план се ради у ГИС-у, технологији намењеној управљању просторно оријентисаним подацима, што ће омогућити размену просторних података, формирање информационог система планских докумената и стања у простору, као и ефикаснију контролу спровођења Просторног плана.

1. ОПИС ГРАНИЦЕ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА

Подручје обухваћено оквирном границом Просторног плана, обухвата делове територија следећих јединица локалних самоуправа:

- Општина Житиште: катастарске општине Житиште, Бегејци, Нови Итебеј, Српски Итебеј и Међа;
- Град Зрењанин: катастарске општине Јанков Мост и Клек.

Опис оквирне границе обухвата Просторног плана почиње на тремећи катастарских општина Српски Итебеј, Хетин и Нова Црња, а од ове тремеђе граница иде у правцу југа пратећи источне границе катастарских општина Српски Итебеј и Међа до тремеђе катастарских општина Међа, Српски Итебеј и Крајишник.

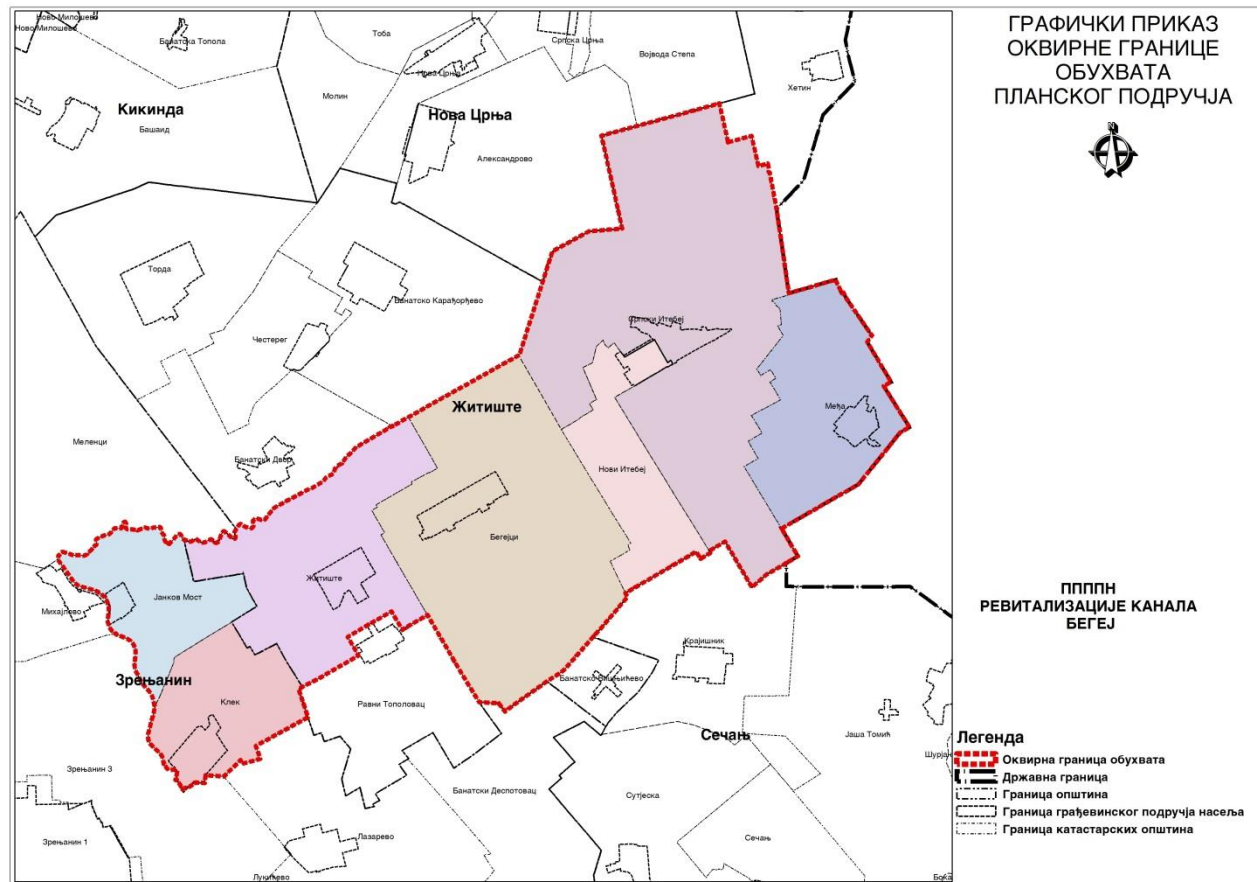
Након ове тремеђе граница иде у правцу југозапада пратећи југоисточне границе катастарских општина Српски Итебеј, Нови Итебеј, Бегејци, Житиште и Клек до тремеђе катастарских општина Клек, Лазарево и Зрењанин 3.

Од ове тремеђе граница иде у правцу северозапада пратећи западне границе катастарских општина Клек и Јанков Мост до тремеђе катастарских општина Јанков Мост, Михајлово и Меленци.

Након ове тремеђе граница иде у правцу североистока пратећи северне границе катастарских општина Јанков Мост, Житиште, Бегејци и Српски Итебеј до тремеђе катастарских општина Српски Итебеј, Хетин и Нова Црња, почетне тачке описа.

Површна подручја обухваћеног оквирном границом обухвата Просторног плана износи око 346 km².

Слика 1. - Оквирна граница обухвата планског подручја

Табела 1. Административна подела и број становника по Попису 2011. године за анализирано планско подручје

Град/ општина	Насељено место	Катастарска општина	Број становника 2011. год.
Зрењанин	1. Јанков Мост	1. Јанков Мост	530
	2. Клек	2. Клек	2706
Житиште	3. Житиште	3. Житиште	2903
	4. Торак	4. Бегејци	2291
	5. Нови Итебеј	5. Нови Итебеј	1147
	6. Српски Итебеј	6. Српски Итебеј	1969
	7. Међа	7. Међа	838

2. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА И ПЛАНОВА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

2.1. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНОВА ВИШЕГ РЕДА

При изради Просторног плана уважене су обавезе, услови и смернице из планова вишег реда:

- Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10) и
- Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11).

Такође, сагледани су и плански документи од значаја за израду предметног простора:
- Просторни план подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу ДП првог реда бр. 24 („Службени лист АПВ“, број 19/17).

2.1.1. Смернице из Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020 год. („Службени гласник РС“, број 88/10)

Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10), (у даљем тексту: ПП РС) планирана је сарадња са околним земљама на успостављању регионалне политике **у области вода**; доградња, реконструкција и ревитализација ХС ДТД; унапређење и развој речног транспорта рехабилитацијом унутрашњих пловних путева са обезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, реконструкцијом и изградњом. Преко пловног Бегеја пружа се могућност директног повезивања са гравитационим подручјем Темишвара у Румунији.

Концепција **развоја и заштите биодиверзитета** Републике Србије ће се заснивати на: заштити биодиверзитета кроз систем заштите природе у оквиру заштићених природних добара; заштити и великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста; успостављању тзв. „еколошких мрежа“; идентификацији подручја која представљају станишта од међународног значаја за поједине таксоне, васкуларне биљке, птице и дневне лептире.

У области **саобраћајне инфраструктуре**, ПП РС је утврдио саобраћајне капацитете који се односе на простор у обухвату Просторног плана.

У оквиру концепта *путног (друмског)* саобраћаја планиране су одређене активности на путним правцима:

- (реализација реконструкције и изградње) на постојећем државном путу (М-7) I реда Нови Сад - Зрењанин и активности на реализацији изградње планираног државног пута I реда од Зрењанина до државне границе према Темишвару.

Планска решења обухватају активности на путним правцима и путној инфраструктури регионалног (или више регионалног) значаја и могу представљати приоритетну активност у оквиру тих територијалних целина уз сагласност надлежних републичких институција.

Активности на одређеном путном правцу, подразумевају скуп различитих планских и пројектних решења и извођења грађевинских радова на рехабилитацији и реконструкцији, доградњи и изградњи, на појединим деоницама утврђеног путног правца (или на целокупној дужини), у циљу подизања нивоа квалитета саобраћајнице и подизања нивоа саобраћајне услуге, у складу са утврђеним рангом пута.

Сви делови мреже **унутрашњих пловних путева** у Србији су директно или индиректно ослоњени на Дунав, који као стратешки правац треба да постане стециште највећих транспортних токова Србије. Унапређење и развој речног транспорта треба планирати рехабилитацијом унутрашњих водних путева са обезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, реконструкцијом, изградњом и модернизацијом лука, изградњом и увођењем речног информационог система и изградњом марина на дунавској пловној мрежи. Поред овога треба радити на развоју наутничког туризма у Републици Србији како на каналима ДТД тако и на међународним пловним путевима, планирањем марина и наутничко туристичких центара. У склопу обухвата Просторног плана налази се и део пловних путева уз канал ОКМ ХС ДТД, Банатска Паланка – Нови Бечеј и пловног Бегеја.

ПП РС идентификовано је да су водотоци Стари и пловни Бегеј по квалитету воде, а на основу извршених анализа квалитета воде, водотоци ван квалитета, те спадају у најзагађеније водотоке у Републици. Такође истакнут је и прекогранични утицај, односно чињеница да загађење вода Бегеја долази из Румуније.

Основни циљ је **заштита и унапређење животне средине** као основа уравнотеженог развоја, коришћења и уређења простора Републике Србије - заустављање даље деградације, превентивна заштита од свих планираних активности које могу угрозити постојећи квалитет природне и животне средине, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја.

2.1.2. Смернице из Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11)

Приоритет реализације радова у системима за **уређење водних токова** везује се за циљеве, односно функције регулационих грађевина, радова и објеката. При томе се као меродавни хидролошко-хидраулички утицај за статичко и динамичко димензионисање грађевине и објеката усвајају утицаји који се јављају у дијапазону од најмањег до „меродавног“ протицаја велике воде.

Када су у питању радови, регулационе грађевине и објекти који се изводе у склопу обезбеђења прописаних услова за пловидбу на међународном пловном путу, онда се такви радови сврставају у први приоритет, а на осталим постојећим пловним путевима у други приоритет. Радови на формирању нових пловних путева се сврставају у трећи приоритет.

Билатерална и мултилатерална сарадња у домену заштите од поплава и уређења водотока на транзитним и границом пресеченим водотоцима мора се одвијати у складу са релевантним конвенцијама и уговорима.

Код уређења водотока кроз насељена места треба имати у виду естетске, функционалне, комуналне и друге захтеве везане за коришћење вода.

При изради конкретних пројеката за заштиту од поплава и леда, и уређење водних токова који дотичу из суседних земаља, мора се узети у обзир и досадашњи и евентуални будући измењени хидролошко-хидраулички режим тих водних токова, односно одсуство реализације већ планираних мера.

Саобраћајну мрежу државних путева на предметном подручју потребно је третирати као јединствен систем, у којој приоритет на државним путевима има транзит (измештање транзитног саобраћаја из насељених места).

У складу с тим предвиђене су активности на:

- реализацији реконструкције и изградње постојећег државног пута (М-7) I реда Нови Сад - Зрењанин и активности на реализацији изградње планираног државног пута I реда од Зрењанина до државне границе према Темишвару.

Предвиђене су активности на изградњи-реконструкцији појединих делова постојеће путне мреже, као и активности на планираном путном правцу регионалног значаја Војвода Степа - Српски Итебеј - Крајишник, после 2015. године, у смислу изградње и доградње.

У РПП АПВ је дефинисана национална **бицикличка стаза** уз канал Банатска Паланка - Нови Бечеј и уз пловни Бегеј до границе са Румунијом. За развој бицикличког саобраћаја посебно су погодна подручја у заштићеним природним целинама као што су специјални резервати природе.

Водни саобраћај је присутан преко пловног пута канала ОКМ ХС ДТД Банатска Паланка - Нови Бечеј, пловног Бегеја (преводница Клек – граница са Румунијом). Унапређење и развој речног транспорта треба планирати рехабилитацијом унутрашњих водних путева са обезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, реконструкцијом, изградњом и модернизацијом лука, изградњом и увођењем речног информационог система и изградњом марина на дунавској пловној мрежи. Поред овога треба радити на развоју наутничког туризма у Републици Србији како на каналима ДТД планирањем марина и наутничко туристичких центара.

Канал Бегеј је утврђени **еколошки коридор** од међународног значаја и део је еколошке мреже Републике Србије.

Коридори националне еколошке мреже који испуњавају критеријуме Директиве о заштити природних станишта и дивље фауне и флоре (Директива о стаништима) на основу које се идентификују и штите тзв. посебна подручја очувања (*Special Areas of Conservation-SACs*) и Директиве о заштити птица (Директива о птицама), на основу које се идентификују и штите тзв. подручја под посебном заштитом (*Special Protection Areas-SPAs*), заједно са еколошки значајним подручјима, предложиће се за европску еколошку мрежу NATURA 2000 до дана приступања Републике Србије Европској унији.

У погледу **заштите животне средине** водотоци Стари и Пловни Бегеј, на основу вишегодишњег испитивања квалитета воде, идентификовани су као водотоци у којима је квалитет воде „ван класе“. Такође, Пловни Бегеј, од Румунске границе до преводнице Клек и Бегеј (ток кроз Зрењанин до бране код Стајићева) идентификовани су као најугроженији водотоци у Војводини.

Просторном диференцијацијом животне средине водоток Пловни Бегеј спада у подручја са локалитетима деградиране животне средине (локалитети са прекорачењем граничних вредности загађивања, урбана подручја, подручја отворених копова лигнита, јаловишта, регионалне депоније, термоелектране, коридори аутопутева, водотоци IV „ван класе“) са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота.

2.1.3. Смернице из Просторног плана подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу ДП првог реда бр. 24 („Службени лист АПВ“, број 19/17)

Концепција развоја планског подручја заснована је на сагледавању и међусобном усклађивању интереса локалног, регионалног и републичког нивоа.

У фокусу концепције налази се планирана мрежа саобраћајне инфраструктуре, пре свега путне, ослоњене на државни пут I реда бр. 24, чијом се реализацијом значајно повећава ниво приступачности локалних самоуправа у обухвату Просторног плана и стичу неопходни претходни инфраструктурни услови за повећање његове конкурентности.

Основна планска решења мреже коридора на основном путном правцу државног пута I реда бр. 24 (Суботица – Зрењанин – Ковин), као и правила уређења и грађења из овог Плана ће се примењивати и у делу преклапања са Просторним планом.

2.2. СМЕРНИЦЕ ИЗ ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.2.1. Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС“, број 11/02)

Радови на уређењу корита водотока усмераваће се пре свега на обезбеђење стабилности и функционисања линијских система за заштиту од поплава (насипе), а затим на уређење водотока за пловидбу и друге намене, као и на уређење мањих водотока кроз насеља.

Домаћи пловни путеви укључиће се у европску мрежу уз модернизацију флоте, пристаништа и других пратећих објеката. Истовремено са уређењем пловне мреже, неопходно је санирати и ревитализовати постојећу пловидбену инфраструктуру, у циљу њеног рационалног функционисања.

2.2.2. Стратегија управљања водама на територији Републике Србије („Службени гласник РС“, број 3/17)

Уређење водотока представљаће и у наредном периоду неопходну активност за очување стабилности и спречавање деформације речног корита, обезбеђење потребне пропусне моћи корита, потребних димензија водног пута, као и услова за рационално коришћење вода за различите намене (водоснабдевање, наводњавање, хидроенергетика, рекреација и др.). Уређење речног корита мора се вршити уз најмање хидроморфолошке промене корита и најмање утицаја на акватичне и приобалне екосистеме, што подразумева координирану активност сектора вода, животне средине и речног саобраћаја.

Експлоатација речног наноса из корита водотока се сме вршити само ако је то у функцији обезбеђења пропусне моћи водотока, у пројектованим габаритима и са прописаном динамиком.

Уређење водотока, изградњом регулационих објеката и извођењем радова у кориту водотока, мора се вршити уз што већи степен усклађености хидротехничких (обезбеђена пропусна моћ корита за воду, лед и нанос) и еколошких (очување и заштита биодиверзитета) услова.

2.2.3. Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС“, број 3/15)

Стратегијом развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године - канали ХС ДТД су у погледу водног режима од изузетног значаја за одрживи развој овог подручја, у погледу водног режима. Развојни планови унапређења водног саобраћаја на каналској мрежи ХС ДТД обухватају израду пројеката нових типова пловила тежишно намењених за пловидбу каналском мрежом и водотоковима у трећој категорији водног пута. На каналима ХС ДТД потребна је ревитализација угрожених деоница загађеним муљем (Врбас, Зрењанин).

Стратешки циљеви су следећи:

- унапређење пловних путева у Републици Србији у складу са новом инфраструктурном политиком ЕУ, TENT мрежом и AGN;
- препознати погодности речних и каналских водотокова у промоцији и развоју рекреативне наутике у Републици Србији, како са становишта развоја туризма, тако и са становишта ширења заједништва, културе и еколошке свести;
- очување повољног стања еколошки значајних подручја и унапређивање нарушеног стања делова еколошке мреже коју чине еколошки значајна подручја, еколошки коридори од међународног значаја за заштиту у Републици Србији.

2.2.4. Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10)

Национални програм заштите животне средине представља средство за решавање приоритетних проблема у области животне средине у земљи, а уједно доприноси придруживању Србије Европској унији. Обухвата циљеве подељене у три групе:

- краткорочни циљеви (период од 2010. до 2014. године),
- континуиране циљеве (период од 2010. до 2019. године) и
- средњорочне циљеве (период од 2015. до 2019. године).

Средњорочни циљеви обухватају између осталог пројекте са тачке гледишта смањења загађења (нпр. смањење загађења у пловним водотоковима, управљање канализационим муљем).

2.3. КОРИШЋЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ЕКСПЕРТИЗЕ

При изради Просторног плана коришћена је планска и техничка документација.

Планска документација

За израду Просторног плана релевантни су и следећи усвојени планови локалних самоуправа који се делом обухвата преклапају са Просторним планом:

Табела 2. Преглед планске документације

	Град/општина	
1.	Зрењанин-Град	- Просторни план града Зрењанина („Службени лист града Зрењанина“ бр. 11/11 и 32/15);
2.	Житиште	- Просторни план општине Житиште („Службени лист општине Житиште“ бр. 17/11)

Техничка документација

Приликом израде Просторног плана коришћена је техничка документација:

- Студија изводљивости ревитализације Канала Бегеј - Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, фебруар 2016. године.
- Студија изводљивости за изградњу бицикличке стазе дуж Канала Бегеј од румунско-српске границе до села Клек и стазе у оквиру Града Зрењанина, MAXIMA Consulting и ГМП Грамонт-НС, април 2014. године.
- Идејни пројекат за изградњу бицикличке стазе дуж Канала Бегеј од румунско-српске границе до села Клек и стазе у оквиру Града Зрењанина-Геомеханички елаборат, MAXIMA Consulting и ГМП Грамонт-НС, април 2014. године.

3. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА И ОСНОВНА ОГРАНИЧЕЊА

3.1. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

3.1.1. Карактер предела

Подручје Канала Бегеј се пружа централним делом Баната који карактерише типичан елувијални (флувио-барски) рељеф Панонске низије, а који је под антропогеним утицајем претворен у типичан аграрни предео.

Основне карактеристике предела Канала Бегеј представљају одраз култивисања територије у пољопривредне сврхе, које је примарно подразумевало уређење и контролисање водног режима ширег подручја. Ове активности су значајно утицале на смањење предеоног диверзитета иницијално формираног динамиком водотока пре каналисања и регулисања. Обрађене површине ораница са развијеном каналском мрежом чине матрицу предела, унутар којег су смештена острва урбанизованих површина насеља (Житиште, Торак, Нови Итебеј и Српски Итебеј), повезана коридорима саобраћајница и Каналаом Бегеј. Канал Бегеј је имао кључну улогу у формирању насеља. Структура насеља је компактна уз тенденцију ширења дуж коридора саобраћајница.

У оквиру обухвата Просторног плана, у фрагментима се уочавају остаци предеоних елемената који сведоче о геоморфолошкој и вегетацијској прошлости Панонске низије. То су мање површине ливада, пашњака, мочвара, трстика и дубоких слатина. У мањем делу су присутне и геоморфолошке карактеристике алувијалне равни и то уз ток Старог Бегеја.

Диверзитету карактера предела доприносе и значајне водене површине рибњака и, посебно, агрошумске површине монокултура које се налазе преко и уз одбрамбени насипа Канала.

3.1.2. Природни услови

Геолошке и геоморфолошке карактеристике. Рељеф на простору обухвата Просторног плана представља равничарско земљиште са незнатним висинским разликама. Издвајају се две геоморфолошке целине: итебејска депресија и лесна тераса.

У оквиру итебејске депресије се издвајају удубљења, напуштени меандри (четири напуштена меандра Бегеја) и издужена лесно-пешчана греда (3-4 m изнад итебејске депресије). Лесна тераса је заравњена и према итебејској депресији благо се спушта. Састављена је од сувоземног, барског и преталоженог леса. На њеној површини се јављају мањи рељефни облици представљени депресијама и узвишењима.

Хидрографске и хидролошке карактеристике. Подручје Просторног плана припада сливу Дунава и водном подручју Бачка и Банат. Богато је водама које се јављају у виду подземних и површинских. Подземне воде се јављају у виду фреатских и артешких вода.

Површинске воде чине Канал Бегеј, Стари Бегеј, баре, мочваре и велики број канала који служе за одводњавање.

Током протеклих векова Канал Бегеј је представљао важан пловни пут између реке Дунав у Војводини, у североисточном делу Србије и града Темишвара у округу Тамиш, Румунија. Он и даље врши важну функцију у водном режиму система Бегеј-Тамиш, који покрива велики део Баната.

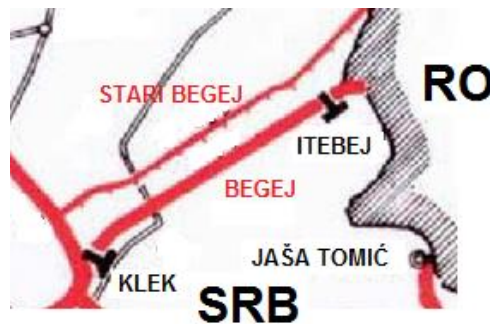
Канал Бегеј и река Бегеј се налазе у Банату, који се протеже од источног дела Панонске низије до југозападних падина Карпата све до реке Тисе, прелазећи границе Србије, Румуније и Мађарске. Укупна дужина Канала Бегеј и реке Бегеј је 240 km. Канал је дуг 120 km, од чега се 45 km налази у Румунији, а преосталих 75 km у Србији (слика 2). Његова просечна дубина је око 2,50 m, ширина око 30 m и просечан проток од 10 до 25 m³/s. Канал Бегеј чини границу између Србије и Румуније у дужини од 2,10 km.

Слика 2. Локација Канала Бегеј и реке Бегеј

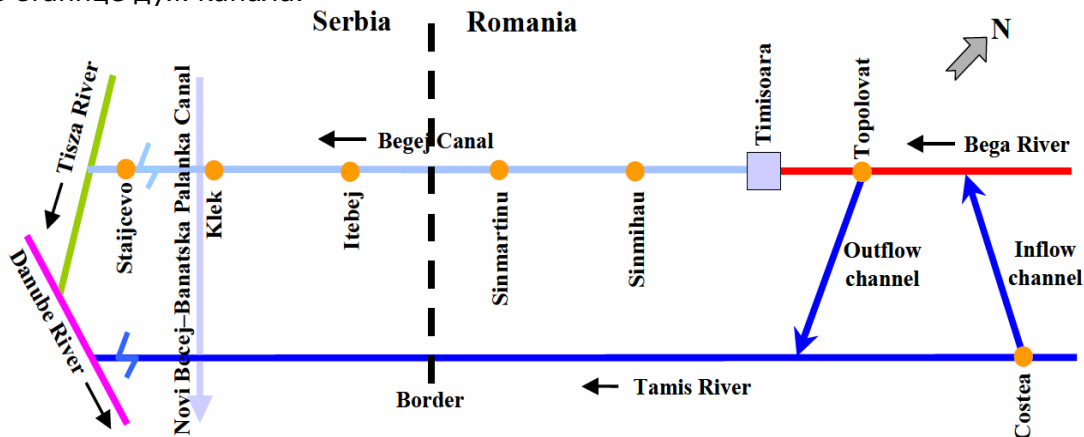
Канал Бегеј се протеже од границе Румуније и Србије до преводнице са уставом у близини Клека, у дужини од 32,26 km. Северно од Канала Бегеј се налази Стари Бегеј.

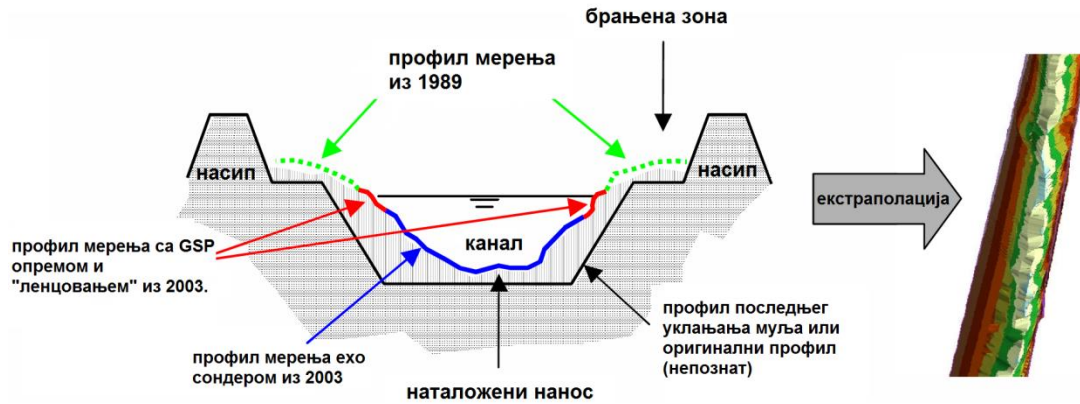
Слика 3. Део канала Бегеј (Клек – румунска граница)

Режими протицаја Реке Бегеј и Канала Бегеј су одређени регионалним падавинама и снегом који углавном падају у периоду од новембра до друге половине априла месеца.

Тренутно се Канал Бегеј у свом делу у Србији користи углавном као канал за испуштање непрерађених вода из домаћинства и индустрије и за сакупљање вишка воде за одводњавање прибрежног земљишта у периодима великих киша. У том циљу су изграђене пумпне станице дуж канала.

Слика 4. Систем слива Бегеј – Тамиш

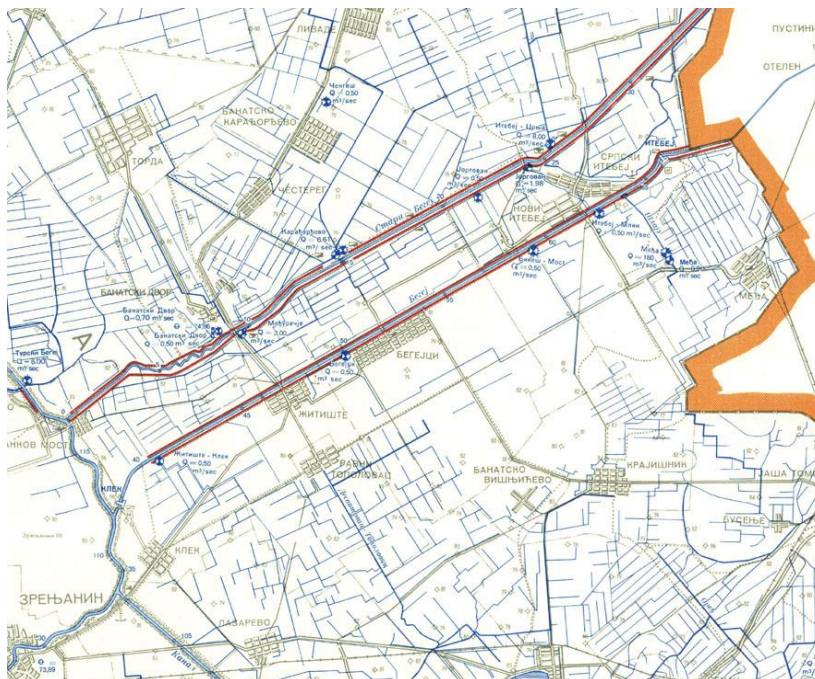
Слика 5. Профил Канала Бегеј

Укупни водни режим на овим водотоцима и каналима (квалитет, расподела воде, поплаве, итд.) под снажним је утицајем измењених услова насталих укључењем ових водотокова и канала у мрежу хидросистема ДТД, тако да они у хидротехничком смислу сачињавају јединствену целину.

Каналска мрежа и сливна подручја. На подручју обухвата Просторног плана изграђена је мелиоративна каналска мрежа која функционише у склопу хидросистема ДТД.

Подручје Просторног плана захвата неколико система за одводњавање од којих се неки налазе у потпуности, а неки само делом у обухвату Просторног плана.

Сувишне воде са подручја се пребацују преко великог броја црпних станица.

Слика 6. Хидрографска карта Војводине (1987 ХС ДТД - Нови Сад)

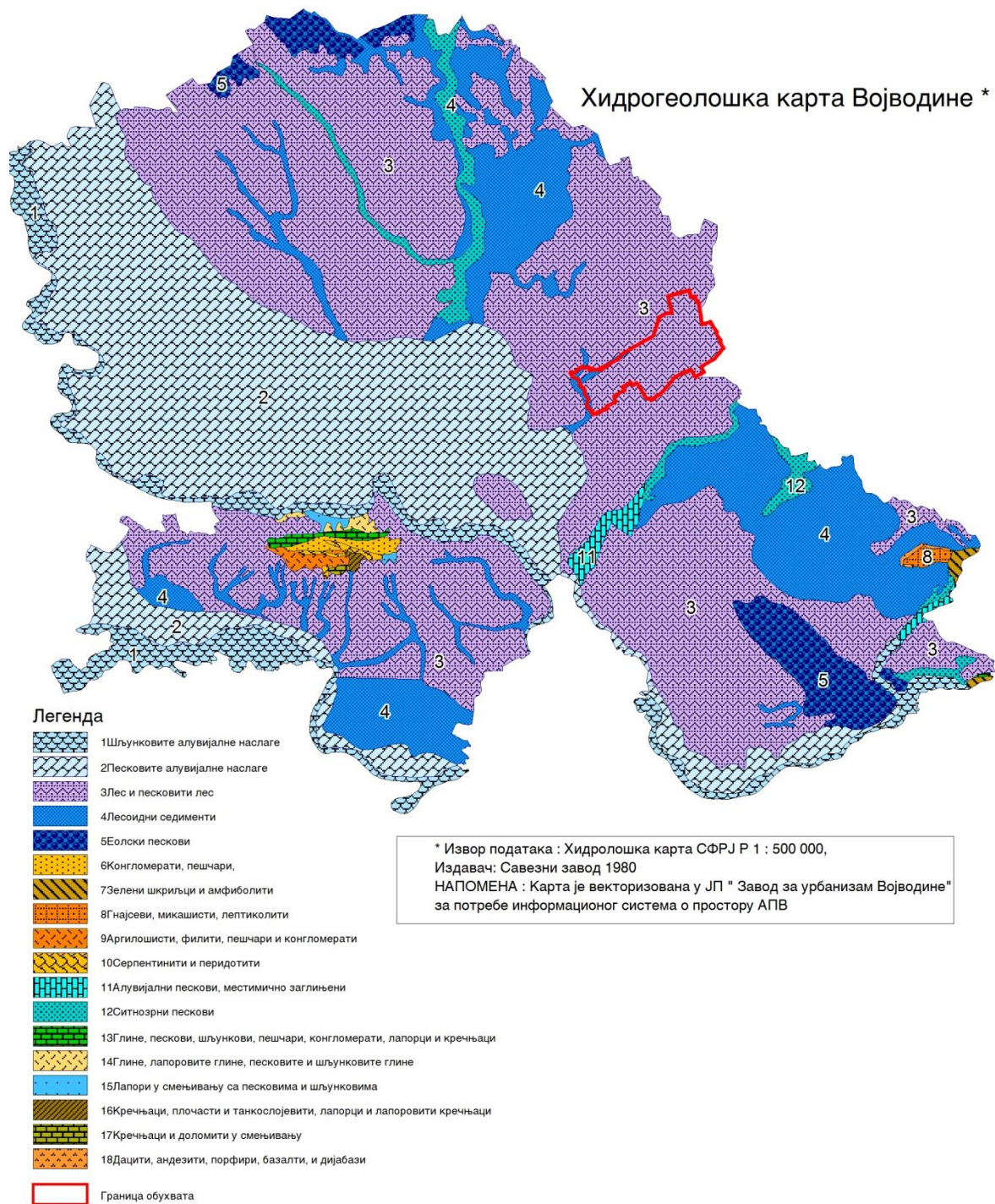
Подземне воде. Фреатске воде (плитке воде) се јављају на подручју обухвата Просторног плана. Фреатска издан се креће већ од дубине од 0,5 m.

Понекад су воде из ових издани добре за пиће. Нивои подземних вода фреатске издани опажају се пијезометријским бунарима. Нивои ових вода зависе од висине падавина (климатолошки типови) или од водостаја река (хидролошке издани). Горњи ниво фреатске воде је слободан тако да варира у зависности од храњења и губљења воде. У сушним периодима ниво фреатске воде знатно се спушта, што се негативно одржава на биљне културе чији корени остају ван домашаја ове воде. У влажним периодима током године фреатске воде се приближавају топографској површини, а повремено и избијају на саму површину стварајући при томе мочваре и превлажне терене. У таквим случајевима настају штетне последице у пољопривреди, саобраћају и другим привредним гранама.

Артешка издан. Подручје Просторног плана је богато подземним водама, нарочито јужни низијски део. Артешка издан се креће већ на дубини од 50 m па даље. Воде су слабо минерализоване са вишком гвожђа, у зависности од локалитета.

Артешка издан се користи углавном за снабдевање водом за пиће. На територији Општине има неколико десетина оваквих бушених бунара, који неконтролисано теку и црпе драгоцене резерве најквалитетније воде.

Што се подземних вода тиче, недостатак каналске мреже, односно нефункционалност постојеће мреже канала, отежава одвођење сувишних унутрашњих вода, што доводи до превлаживања земљишта, посебно у нижим деловима.

Слика 7. Хидрогеолошка карта Војводине (положај обухвата Просторног плана)

Климатске карактеристике. За разматрање климатских елемената коришћени су подаци са метеоролошке станице у Зрењанину, за период 1981-2010. године.

Средња годишња температура ваздуха у посматраном периоду износила је 11,5°C. Најтоплији месец је јули са просечном температуром од 22,2°C, а најхладнији јануар са просечном температуром од 0,1°C.

Средња годишња *релативна влажност* у анализираном периоду износила је 73%. Највећа је у децембру 86% и јануару 85% када има највише магле и ниских облака, а најсувљи месеци су јули и август 66%.

Просечне годишње количине *падавина* у посматраном периоду износиле су 583,2 мм. Највише падавина се излучи у току лета у просеку 64,7 мм, док остала годишња доба имају приближно исту количину падавина: пролеће 45,3 мм, јесен 47,3 мм и зима 37,1 мм. Поред атмосферских падавина у виду кише, током зимских месеци излучи се одређена количина снега. Највише дана под снегом имају јануар и фебруар, просечно 6 дана.

Средња годишња *инсолација* (осунчаност) износила је 2101,4 часова. Највиша је у јулу 291,5 часа, а најмања у децембру 58,3 часова.

У анализираном периоду средња годишња вредност *облачности* износила је 56%. Највећа облачност је у децембру 73%, а најмања у августу 37%.

Анализа просечних годишњих честина *ветрова* на посматраном подручју показује да је доминантан југоисточни ветар - кошава, са честином од 119‰. Други по учесталости је северозападни, док најређе дува североисточни ветар (21‰). Тишине се ретко јављају, у просеку 77‰. Када су у питању брзине ветрова, оне се обично подударају са честинама, па тако највећу брзину има југоисточни ветар од 3,2 m/s, а најмању североисточни ветар са 1,3 m/s.

Узимајући у обзир све наведене климатске факторе, може се закључити да посматрано подручје припада умереној климатској зони са јаче израженим континенталним карактеристикама.

Сеизмичке карактеристике. Према карти сеизмичког хазарда може се закључити да је подручје источног Баната најтресније у АП Војводини. На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије за повратни период од 475 година, подручје обухваћено Просторним планом се налази у зони са могућим интензитетом потреса од VIII-IX степени сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98).

Педолошке карактеристике. Земљиште у обухвату Просторног плана има хетероген педолошки састав, међу којима се истичу површине под черноземом, ливадским црницама, ритским црницама и слатинастим земљиштима.

Черноземи су у погледу производних особина најквалитетнија земљишта, на којима се постижу највиши приноси.

Високе производне вредности овог земљишта су последица најпогодније физичке грађе и дубине активног хумусног слоја, што условљава и повољне хемијске и биолошке референце. Ова земљишта су повољна за узгој свих култура, а у општини Житиште се на њима највише гаје житарице, индустријске биљке и поврће.

Ливадска црница настаје променом чернозема под сталним утицајем подземних вода и бујним развојем ливадске флоре (мезофилних трава). Структура овог земљишта је ситна грудвичаста и мрвичаста. Одликује се великом карбонатношћу и високим садржајем хумуса, као и добрим ваздушно-водним особинама. То је високо квалитетно производно земљиште, због чега се успешно користи за гајење свих ратарских култура.

Ритске црнице су хидрогене творевине настале утицајем површинских и подземних вода и бујањем барске вегетације. Основна карактеристика ових земљишта је чињеница да је лес под утицајем хидрогенизације претворен у глеј. Под утицајем подземних вода погоршане су воднофизичке особине и повећан је садржај штетних соли.

Снабдевеност хумусом је врло мала и углавном се креће до 2%. Током лета ово земљиште се лако суши, па је стога неопходно наводњавање.

Солончак и солоњец спадају у слатине и полуслатине и настали су изданским заслањивањем земљишта. Карактерише их глиновит механички састав, велика бескарбонатност и неповољан водни режим. Ово су најнеповољнија пољопривредна земљишта. Обично се користе за гајење камилице, за пашњаке и за подизање вештачких рибњака.

3.1.2. Природне вредности

3.1.2.1. Природна добра

У обухвату Просторног плана нема заштићених подручја. Канал Бегеј је евидентиран као међународни еколошки коридор.

Услед смањеног протока Канала Бегеј, до кога ја дошло услед његовог замуљења, измењеног карактера дна, измењене хидраулике и морфологије канала, смањен је диверзитет станишта. Смањење протока је довело до инвазије водених биљака на спорим воденим површинама, повећања релативног богатства уведених врста риба са широким толеранцијама на станишта и смањења општег стања приобалног дрвећа, које је узроковано и смањењем нивоа подземних вода.

У овако измењеним условима неаутохтоне врсте се боље прилагођавају од аутохтоних врста. Разноликост и богатство воденог живог света (риба и бескичмењака) је релативно ниска на простору испод обе преводнице. Смањена брзина водене струје у летњим условима, доводи до цветања алги, а потенцијално може доћи до проблема са развојем цијано бактерија током сушних периода.

С обзиром на то да еколошки коридори омогућавају комуникацију између заштићених подручја и/или станишта заштићених и строго заштићених врста, формирање и очување проходности еколошког коридора Канала Бегеј, који треба да преузме неке функције природне вегетације, је од приоритетног значаја за дугорочни опстанак биодиверзитета ширег региона.

3.1.2.2. Природни ресурси

Пољопривредно земљиште. Земљиште које је намењено пољопривредној производњи, или се може привести овој намени је најзаступљеније у обухвату Просторног плана. Ораничне површине су доминантна категорија, док су све остале категорије заступљене неупоредиво мање.

Хетерогени, али у суштини квалитетни педолошки састав земљишта, пружа могућности гајења широког спектра биљних култура.

Шуме и шумско земљиште. Шуме и шумско земљиште и појединачно растиње на простору обухвата Просторног плана су у највећој мери заступљени уз ток Канала Бегеј и каналску мрежу. У непосредној близини Канала Бегеј, заступљена је шумска вегетација коју чине врба и топола.

У насељима у обухвату Просторног плана су заступљене уређене зелене површине.

Воде и водно земљиште. Воде и водно земљиште чини Канал Бегеј, Стари Бегеј, баре, мочваре и велики број канала који служе за одводњавање, као и водни објекти у служби водопривреде (насип, уставе, преводнице, црпне станице и др.).

Минералне сировине. У обухвату Просторног плана, налазе се одобрени истражни, експлоатациони и простори са овереним резервама минералних сировина.

Минералне сировине су подземне воде, земни гас, нафта, геотермалне воде, неметаличне сировине (различите глине које се користе у индустрији грађевинске опеке).

Од великог економског значаја за овај простор, имају нафтна гасна поља у експлоатацији „Житиште“ и „Итебеј“, као и друга која тангирају или малим делом улазе у обухват Просторног плана.

Обновљиви извори енергије. На подручју обухвата Просторног плана постоје потенцијали извора обновљиве енергије, али за сада не постоји организовано коришћење овог ресурса.

3.1.3. Културна добра

За потребе сагледавања културног и историјског наслеђа у обухвату Просторног плана, коришћени су подаци из планова јединица локалне самоуправе и подаци са сајта Републичког завода за заштиту споменика културе и Завода за заштиту споменика културе Зрењанин.

У подручју обухвата Просторног плана се налазе два непокретна културна добра од великог значаја, оба у општини Житиште и то: Српска православна црква Светог Арханђела у Међи и Српска православна црква Светог Саве и Симеона у Српском Итебеју, као и 41 добро које ужива претходну заштиту: 29 градитељских објеката и 12 археолошких локалитета.

3.1.4. Становништво

У подручје обухвата Просторног плана улазе делови територија Града Зрењанина и општине Житиште са укупно седам насеља. Обе јединице локалне самоуправе се налазе у Средњебанатској области.

Према попису становништва 2011. године, у подручју обухвата живи 12384 становника у седам насеља, односно 0,4% укупног броја становника на територији АП Војводине.

Табела 3. Укупан број становника у обухвату Просторног плана

ЈЛС	Насеље	Бр. становника 1991	Бр. становника 2002	Бр. становника 2011	Индекс 2011/2002	Бр. домаћинства 2011
Град Зрењанин	Јанков Мост	736	636	530	83,3	206
	Клек	2681	2959	2706	91,4	853
Житиште	Житиште	3033	3242	2903	89,5	1003
	Међа	1355	1155	838	72,6	353
	Нови Итебеј	1480	1315	1147	87,2	442
	Српски Итебеј	2812	2405	1969	81,9	770
	Торак	3250	2850	2291	80,4	850
Укупно		15347	14562	12384	85,0	4477
АП Војводина		1970195	2031992	1931809	95,1	696157

Подручје обухвата Просторног плана карактерише значајан пад броја становника. Присутна је депопулација, која је заступљена на целој територији АП Војводине коју прати континуирано опадање броја становника, од 15347 становника 1991. године, преко 14562 становника 2002. године до 12384 становника 2011. године. Број становника се смањило за 2963 становника, а посматрајући период између два пописа, од 2002. до 2011. године број становника је мањи за 2178 становника, односно 15%.

3.1.5. Мрежа и функције насеља

На подручју обухвата Просторног плана се налазе два насељена места Града Зрењанина (Јанков мост и Клек) и пет насељених места општине Житиште (Житиште, Међа, Нови Итебеј, Српски Итебеј и Торак), који припадају функционалном урбаном подручју Зрењанина, центру националног значаја.

У обухвату Просторног плана је општински центар Житиште као центар локалног значаја, а преосталих шест насеља имају карактер локалних заједница са развијеним централним функцијама.

3.1.6. Јавне службе

Посматрајући насељена места која се налазе у подручју обухвата Просторног плана, постојећа покривеност и заступљеност јавних служби задовољава потребе становништва узимајући у обзир величину и карактер насеља.

У насељеним местима заступљене су све неопходне јавне службе од месних канцеларија, предшколских и школских установа, домова здравља, домова културе, библиотека и пошта, до здравствених установа, апотека, ветеринарских станица и спорско-рекреативних садржаја.

3.1.7. Привреда

У обухвату Просторног плана се издваја Житиште као општински центар, док су остала насеља руралног карактера. Структура привреде је неповољна, уз пољопривреду као носиоца развоја и основну привредну грану.

Зрењанин као привредни центар представља центар концентрације индустрије и услужних делатности, и посматрајући привредну основу и индустријску традицију као и повољне инфраструктурне услове за убрзани привредни развој, процењује се да ће се производња удвостручити у будућем периоду. Из тог разлога, утицај Града Зрењанина на предметном простору не може и не треба да се занемари.

3.1.8. Инфраструктура

3.1.8.1. Саобраћајна инфраструктура

У обухвату Просторног плана егзистирају следећи видови саобраћаја: путни – друмски и водни. Путни - друмски саобраћај је основни вид саобраћаја у оквиру овог простора и својим капацитетима задовољава већину захтева за путничким и робним превозом, док се водни саобраћај користи само повремено, при превозу путника и масовних роба у транзиту.

Путни - друмски саобраћај омогућује доступност и комуникацију предметног простора са окружењем и субрегионима.

Основни саобраћајни капацитети предметног простора у домену путног - друмског саобраћаја су:

- **Државни пут Iб реда бр.12/М-7**, Суботица - Сомбор – Оџаци - Бачка Паланка - Нови Сад - Зрењанин - Житиште - Нова Црња - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Српска Црња),
- **Државни пут IIа реда бр.104/Р-123, Р-123.4**, Нови Кнежевац - Банатско Аранђелово - Мокрин - Кикинда - Војвода Степа - Српски Итебеј - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Међа),
- **Државни пут IIа реда бр.118/Р-123**, Житиште - Торак - Српски Итебеј,
- **Државни пут IIб реда бр.308/Р-123**, Торак - Крајишник - Сутјеска – Неузина.

Систем општинских путева који егзистирају у обухвату Просторног плана (Град Зрењанин и општина Житиште) су различитог степена изграђености и омогућују доступност овом простору из свих праваца, са везама на државну путну мрежу вишег (ДП бр.104/ Р-123, Р-123.4, ДП бр.118/Р-123) и високог ранга (ДП бр.12/М-7).

У оквиру катастарских општина у обухвату Просторног плана, налазе се и некатегорисани путеви (приступни и атарски путеви), који су радијалног облика и повезују насеља и садржаје ван грађевинског подручја.

Водни саобраћај је заступљен преко пловног канала ОКМ ХС ДТД, Банатска Паланка – Нови Бечеј, пловног Бегеја са релативно скромним просторно и инфраструктурно прихватно - манипулативним и превозним капацитетима (товариште на каналу ОКМ ХС ДТД код Клека) и Старог Бегеја.

Водоток пловни Бегеј је категорисан као пловни водоток (II категорија), у смислу транспорта нема велики значај (замуљеност и неодговарајући пловни габарити), али се користити у спортске и рекреативне сврхе малим пловилима (мања пловила - чамци).

Стари Бегеј (од Јанков Моста до границе Румуније) је река - водоток који је паралелеан са пловним Бегејом, није плован и евидентан је проблем замуљености, као и недостатка воде посебно у летњим месецима.

Немоторни саобраћај је заступљен преко бицикличких коридора националног ранга. Национални цикло коридори се налазе уз канале ОКМ ХС ДТД Банатска Паланка – Нови Бечеј (деоница од ~ km 118 до ~ km 110), и пловног Бегеја (преводница Клек – граница са Румунијом km 0 до ~ km 32).

На основу саобраћајних анализа може се закључити да **саобраћајна инфраструктура** (путно-друмски и водни саобраћај) у оквиру овог простора даје добре основе за надоградњу, реконструкцију, чиме би се омогућио брз и лак приступ овом подручју из више праваца, на нивоу високог комфора и саобраћајне услуге, као и брзе и лаке комуникације у оквиру овог простора.

3.1.8.2. Водна инфраструктура

У насељеним местима града Зрењанина, која улазе у обухват Просторног плана, евидентан је лош квалитет постојећих дистрибутивних система, а квалитет воде за пиће не одговара стандардима воде за пиће.

Квалитет постојеће канализационе мреже је лош, евидентна је недовољна развијеност фекалне канализационе мреже и неодговарајући квалитет ефлуента који озбиљно и већ дуготрајно угрожава квалитет крајњег реципијента – реке Бегеј. Стање каналске мреже није на задовољавајућем нивоу.

Процент површина под системима за наводњавање на овом подручју је мали и на нивоу је покрајинског просека. Све се више увиђа неопходност увођења наводњавања у савремену пољопривредну производњу што захтева ревитализацију постојећих и изградњу нових система за наводњавање.

За заштиту подручја од великих вода у водотоцима изграђен је насип дуж леве дуж леве и десне обале Канала Бегеј.

Становништво и мањи део индустрије, на територији општине Житиште, снабдевају се водом за пиће захватањем подземних вода из основног водоносног комплекса. Укупна просечна експлоатација подземних вода на територији општине процењена је на око 35,5 л/с. Што се квалитета подземних вода тиче, забележен је повећан садржај гвожђа, и органске материје у сировој води.

Канализација отпадних вода није изграђена ни у једном од насеља општине. Евакуација отпадних вода у насељима општине се и даље врши преко непрописно изведених септичких јама, чиме се непосредно угрожава животна средина и здравље људи.

Одвођење атмосферских вода у насељима решено је отвореним каналима положеним уз уличне саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотоке, депресије на периферији насеља или непосредно у мелиоративне канале. Канали углавном не врше своју функцију због неодржавања, па су неретко засути и тада постају „упојни канали“.

3.1.8.3. Енергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом корисника са подручја Просторног плана врши се из трансформаторске станице 110/35 kV „Зрењанин 1“, инсталисане снаге 2x31,5 MVA лоциране у Зрењанину и трансформаторске станице 110/20 kV „Бегејци“, инсталисане снаге 1x20 MVA, лоциране у насељу Торак.

Снабдевање електричном енергијом се врши преко дистрибутивних трансформаторских станица 20/0,4 kV. Дистрибутивна мрежа 20 kV је претежно надземна. Сва насеља су везана у електроенергетски дистрибутивни систем на 20 kV - ну мрежу.

Траса далековода 110 kV преносне мреже, бр.1143/1 ТС Бегејци-ТС Нова Црња укршта се са Каналом Бегеј, као и већи број надземних водова средњенапонског дистрибутивног система 20 kV.

Термоенергетска инфраструктура

Гасоводна и нафтоводна инфраструктура

На предметном простору изграђена је транспортна (притиска већег од 16bar) и дистрибутивна (притиска до 16bar) гасоводна мрежа и гасификована су сва насељена места у обухвату Просторног плана.

Изграђени су следећи важни транспортни и дистрибутивни гасоводи:

- гасовод МГ 01,
- гасовод МГ 02 Елемир-Бегејци,
- гасовод РГ 02-01,
- гасовод РГ 01-03
- гасовод РГ 02-05,
- гасовод РГ 02-04,
- гасовод РГ 01-21,

- гасовод МГ 02 Бегејци-Међа,
- гасовод РГ 02-06 Бегејци-Банатско Карађорђево,
- као и мерно-регулационе станице (МРС) и главно мернорегулационе станице (ГМРС).

На предметном простору налазе се сабирна гасна станица (СГС) Житиште и сабирна станица Итебеј.

Такође на овом простору се налазе нафтне и гасне бушотине са бушотинским цевоводима.

3.1.8.4. Електронска комуникациона инфраструктура

Подручје Просторног плана припада конзумном подручју комутационог чвора Зрењанин. На овај комутациони чвор су повезане крајње комутационе тачке у насељима (на планском подручју). Капацитети постојећих крајњих комутационих тачака задовољавају потребе за телефонским прикључцима у насељима која припадају конзумним подручјима ових тачака. Као медиј преноса користе се оптички каблови изграђени у коридорима саобраћајница.

Подручје Просторног плана је потпуно покривено сигнаlima мобилне телефоније.

3.1.9. Стање животне средине

Квалитет животне средине на подручју Просторног плана је у одређеној мери деградиран услед вишедеценијског негативног антропогеног утицаја, који се посебно огледа у нерационалном коришћењу природних ресурса, посебно перманентном загађивању Канала Бегеј, испуштањем загађујућих материја не само на територији Србије него и узводно на територији Румуније. С тим у вези, настало је загађење овог водотока, који је у складу са основним принципима одрживог развоја неопходно ревитализовати и довести у задовољавајуће стање.

Природно-математички факултет, Департман за хемију, биохемију и заштиту животне средине, Катедра за хемијску технологију и заштиту животне средине, Нови Сад, Република Србија је 2009. Године израдио елаборат „Подлоге за акциони план заштите вода пловног Бегеја - анализа воде и седимента са проценом утицаја радова на измуљавању седимента на квалитет воде услед ресуспензије загађења“ у ком је идентификовано постојеће стање квалитета воде и седимента у Пловном Бегеју (Канал Бегеј).

Канал Бегеј носи знатне количине седимента (наноса/муља). Велики део улази у Канал у Румунији преко притока из брдовитих крајева који се налазе на истоку речног слива. Количина седимента зависи од количине падавина и последичне ерозије у сливном подручју. Велике падавине узрок су јаче ерозије и већих количина седимента и боје воде у тамнију нијансу браон боје него што је то случај у сушним периодима.

У поређењу са притокама протицај у Каналу Бегеј је релативно спор. Седимент који се уноси у Канал преко брзих притока таложи се у споријем делу Канала Бегеј, изазивајући знатно смањење дубине воде. Ово се најбоље може запазити дуж обала где је протицај спорији него у средини Канала. Опадање дубине ствара добре услове за бујање растиња.

Слика 8. Канал Бегеј

Испитивање квалитета воде и седимента вршено је на основу старе законске регулативе која регулише ову област у Србији и донети су закључци о загађењу и воде и седимента (присуством тешких метала).

ЈП Завод за урбанизам Војводине је 2013. године израдио Студију просторне диференцијације животне средине на територији АПВ у циљу идентификације најугроженијих локалитета.

У предметној студији је извршена идентификација приоритетних/ приоритетних хазардних супстанци у води и седименту на одређеним локалитетима на Пловном Бегеју и утврђено је присуство тешких метала у концентрацијама већим од граничних вредности (жива, кадмијум, олово, цинк...) у периоду 2010-2011. године.

Такође, на основу података из студије идентификовано је неколико неуређених депонија на простору обухваћеном Материјалом за рани јавни увид у насељима Житиште, Торак, Клек, Нови Итебеј и Српски Итебеј, као и општинска депонија у Житишту. У планском периоду ове локалитете потребно је санирати и рекултивисати у складу са Законом о управљању отпадом и подзаконским актима.

3.1.10. Елементарне непогоде и акцидентне ситуације

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на појаве могућег ризика везано за подручје Просторног плана, као и прописивање мера заштите за ограничавање последица ризика који могу имати карактер елементарне непогоде. Подручје обухваћено Просторним планом може бити угрожено од: земљотреса, поплава, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град, суша), олујни ветар, ерупције нафте и гаса као и техничко-технолошких несрећа/акцидената.

Према карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, подручје у обухвату Просторног плана се налази у зони где је могућ земљотрес јачине од VIII-IX степени сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98). У односу на структуру и тип објекта, дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације објеката. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VIII степен манифестовати „штетан земљотрес“ а за IX степен „разоран земљотрес“.

Највећи део посматраног подручја је од *поплава* заштићен одбрамбеним насипима, као и планским коришћењем постојећих ретензија и каналске мреже ХС ДТД.

Одвођење атмосферских вода у насељима се врши отвореним каналима положеним уз уличне саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотоке, депресије. Главни реципијент за атмосферске воде је водоток Бегеј.

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Могућност настанка пожара је већа у насељеним местима која имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл. Могућа појава пожара је и на пољопривредном земљишту, због држања запаљивих пољопривредних усева у летњим месецима.

Појава *града* је чешћа и интензивнија у летњем периоду, а штете се највише одражавају на пољопривредне културе које су у том периоду и најосетљивије.

Преовлађујући *ветар* на овом простору дува из југоисточног правца (кошава), који може да достигне орканску брзину, те постоји ризик од јављања штете проузрокован овим олујним ветром. Други по учесталости је северозападни ветар. Ови ветрови утичу на органски и неоргански свет као и на многе људске делатности како непосредно тако и посредно (на приносе у пољопривреди, количину падавина, испаравање тла и биљака, наносе штету, психофизичко стање људи кроз повећану или смањену активност и сл.).

Опасностима од *ерупције нафте и гаса* највише је угрожен простор око нафтно-гасних поља у експлоатацији „Житиште“ и „Итебеј“, као и других која тангирају или малим делом улазе у обухват Просторног плана.

3.2. НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

На подручју Просторног плана доминира пољопривредно земљиште са око 89,92% површина, водно земљиште са око 1,60% површина, грађевинско земљиште којим су обухваћена насеља, инфраструктурни објекти и др. обухвата око 8,04% површина, док најмању површину заузима шумско земљиште са око 0,44% површина.

Подручје Просторног плана обухвата делове грађевинских подручја насеља Јанков Мост и Клек, која територијално припадају Граду Зрењанину и грађевинских подручја насеља Житиште, Српски Итебеј, Нови Итебеј, Торак и Међа која припадају јединици локалне самоуправе Житиште. Ова насеља су покривена Просторним планом града Зрењанина („Службени лист града Зрењанина“, бр. 11/11 и 32/15), насеље Јанков Мост, Урбанистички план МЗ Клек до 2010. године („Међуопштински Службени лист Зрењанин“, број 8/89, „Службени лист општине Зрењанин“, бр. 5/95 и 11/03), за насеље Клек, Просторним планом општине Житиште („Службени лист општине Житиште“, број 17/11) за насеља Српски Итебеј, Нови Итебеј, Торак, Међа и Планом генералне регулације насеља Житиште („Службени лист општине Житиште“, број 33/14) за насеље Житиште.

Површине под шумама и шумским земљиштем у обухвату Просторног плана се највећим делом налазе уз канал Бегеј.

Водно земљиште чини Канал Бегеј, водоток Стари Бегеј, канали хидросистема ДТД и остала каналска мрежа, као и водни објекти (насип, уставе, преводнице, црпне станице и др.).

3.3. ОСНОВНА ОГРАНИЧЕЊА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Радови на измуљивању су ограничени са неколико фактора:

- **Близина насељених места,**
- **Пољопривредно земљиште у окружењу,**
- **Канал Бегеј као еколошки коридор од међународног значаја.**

С обзиром на то, да Канал Бегеј тангира грађевинска подручја насеља Житиште, Торак, Нови Итебеј и Српски Итебеј, да се у окружењу целим током Канал наслања на пољопривредно земљиште које се углавном користи за ратарску производњу и да је сам Канал Бегеј еколошки коридор од међународног значаја, потребно је измуљење наталоженог седимента који је на појединим деоницама Канала контаминиран и ревитализацију вршити уз примену одређених мера, са што мањим негативним утицајем на окружење.

Ограничења која се односе на дозвољене нивое буке. Радови на измуљењу који се врше у или поред насељеног места, могу да сметају становницима и одвијају нормалних активности у том месту. То значи да постоје одређена ограничења која се односе на нивое дозвољене буке током радова.

Мостови/вертикални отвор. Преко канала има доста мостова, посебно поред насељених места. Радови на рефулисању могу да буду отежани због висине моста. Када се, на пример, користи опрема за рефулисање са шиповима-набијачима за позиционирање брода, шипови-набијачи ће морати да се спусте приликом проласка брода испод моста. Висина опреме за рефулисање је такође условљена вертикалним отвором мостова.

Отпадни материјал. Отпад набацан у канал, као што су бурад од лож уља, старе гуме, велико камење итд, ће такође отежавати и смањивати ефикасност извођења радова на измуљивању. Једна од могућих опција је да се прво уклони отпадни материјал са хидрауличким краном опремљеним са скрејпером-хватачем отпада.

Оштећења заштитних облога и обалоутврда. Радови на рефулирању ће такође бити отежани због камених, бетонских и дрвених обалоутврда у близини насеља и хидротехничких комплекса који не смеју бити оштећени током извођења радова.

Транспортна даљина. Транспорт рефулираног материјала на велике раздаљине је скуп и подразумева повећан ризик због изливања материјала и загађивања животне средине. Ово посебно важи за насеља, јер су депоније обично доста удаљене.

Транспортна средства. Не препоручује се транспорт рефулисаног муља камионима у близини прометних насеља или путева, јер ће се угрозити локални саобраћај. Транспорт баржама је једно од могућих решења, које је посебно погодно за транспорт малих количина наноса или чврстог отпадног материјала. Други начин транспорта је цевоводима, пловним или фиксним (нпр. на обалама Канала). Цевоводи треба да буду тако постављени да не ометају одвијање активности у насељима или локални саобраћај.

4. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

У складу са анализом постојећег стања, општи циљ израде Просторног плана је: ревитализација Канала Бегеј, чиме ће се постићи квалитет воде у складу са европским стандардима, остваривање довољног протицаја којим би се обезбедила вода за пиће, индустрију, очување биодиверзитета на простору обухвата, а посебно уз Канал Бегеј, што подразумева обезбеђење одговарајућих еколошких услова у поступку ревитализације овог канала.

Примарни циљ радова на измуљењу је уклањање муља са дна канала који је на појединим деоницама контаминиран, у складу са основним принципима одрживог развоја, ради обезбеђења свих услова здраве животне средине.

Лабораторијске анализе показују да је узорковани муљ на појединим деоницама контаминиран и да је рехабилитација Канала неопходна. Да би се ово урадило на безбедан начин, потребно је применити одговарајуће технике измуљења за уклањање контаминираних наноса. Ове технике морају да буду прецизне, да осигурају минималан степен замућења муља и да омогућавају уклањање контаминираног материјала у што је више могуће збијеном стању да би се спречило замућење околних вода и избегли изливи који би довели до даљег ширења контаминираног наноса. Због високих нивоа контаминације на појединим деоницама, ископани материјал треба да се одлаже и складишти на посебним депонијама да би се спречило ширење загађења на околне терене.

Секундарни аспект односи се на поновно активирање пловидбе са циљем употребе далеко еколошки безбеднијег начина превоза добара бродом у односу на транспорт путевима.

Према PIANIS класификацији, Канал Бегеј се може сврстати у II класу водних путева. У складу са овом класификацијом, користе се величине брода предвиђене за ову класу за одређивање одговарајућих попречних димензија водног пута за профил Канала. Пошто се утврди профил, може да се израчуна запремина материјала који треба да се уклони.

Терцијарни аспект подразумева стварање једне потпуно нове функције у овом делу региона а то је успостављање еколошког начина превоза бициклима све од града Зрењанина до границе са Румунијом чиме ће се повезати шест места: град Зрењанин, Клек, Житиште, Торак, Нови Итебеј и Српски Итебеј. С обзиром на 150.000 становника и чињеницу да је Војводина један од европских региона у којем је број становника који користе бицикл изузетно велик идеја изградње ове стазе је више него оправдана.

5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ПРЕДЛОГ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ОСНОВНИХ ПАРАМЕТАРА ЗА ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

5.1. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА У ОБУХВАТУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА И ПРЕДЛОГ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

За потребе израде Материјала за рани јавни увид за подручје обухвата Просторног плана преузети су подаци из важећих планских докумената јединице локалне самоуправе (ЈЛС) односно Града Зрењанина, за:

- основну намену површина: пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште, уз уједначавање њиховог приказа;
- коридоре основних инфраструктурних система.

На основу анализе расположивих података о постојећем стању посматраног подручја, његових потенцијала и ограничења дата је **оквирна граница посебне намене**, која ће се преиспитати и у фази израде нацрта Просторног плана утврдити у односу на сагледане податке, услове, мишљења и закључке са раног јавног увида.

Посебна намена ће представљати Канал Бегеј, одбрамбени насип и сви водни објекти на каналу, као и површине објеката за одлагање контаминираног материјала при измуљавању Канала Бегеј. Ревитализација канала обухвата све радове које је неопходно извршити у циљу довођења канала и пратећих објеката у функцију, а сходно детаљно дефинисаним тренутним стањем Канала и објеката у комплексу Клек и комплексу Итебеј, као и потребама за довођење у функцију граничног прелаза са Румунијом.

Активности предвиђене на ревитализацији канала су детаљније објашњене у наредном тексту:

Корито и косине Канала Бегеј

Реконструкција корита и косина канала обухвата радове на измуљењу, односно вађење контаминираног материјала и другог отпада из корита Канала Бегеј и уклањање растиња и дрвећа са косина Канала. Контаминирани материјал који се налази на дну појединих деоница Канала ће бити уклоњен, а Канал реконструисан у своје оригиналне димензије. Запремина укупног контаминираног и неконтаминираног материјала за ископ износи око 635.000 m³. Начин и методологија измуљења биће одређени у складу са ограничењима у простору, уважавајући услове и мере које треба да се примене у циљу спречавања негативних утицаја на околину.

Објекти за одлагање контаминираног материјала (CDF)

Објекти за одлагање контаминираног материјала из корита (CDF), је пројектована конструкција за задржавање и затварање рефулисаног материјала да би се повратни утицаји на људско здравље и животну средину свели на минимум. Мада је концепт објекта за одлагање (CDF) једноставан, његова изградња је сложен и нестандартни процес који подразумева стручна знања из различитих области; грађевинарства, еколошког инжењерства, уређења зелених површина, хемије, законодавства и социолошких истраживања.

Хидрокомплекс Итебеј

Санација хидрокомплекса Итебеј, који се налази у близини места Српски Итебеј и има функцију регулације тока Канала Бегеј и функцију преводнице, обухвата санацију прилазних путева који ће се користити при санацији хидрокомплекса којом су обухваћени сви постојећи хидротехнички, машински, пословни, стамбени, помоћни и инфраструктурни, и др. објекти у комплексу.

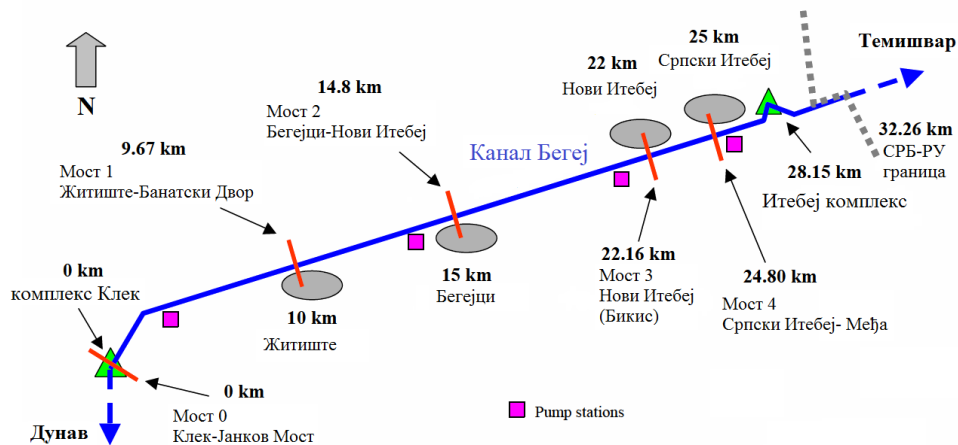
Слика 9. Хидрокомплекс Итебеј

Хидрокомплекс Клек

Санација хидрокомплекса Клек, који има функцију регулације тока Канала Бегеј и функцију преводнице, обухвата санацију прилазних путева који ће се користити при санацији хидрокомплекса, којом су обухваћени сви постојећи хидротехнички, машински, пословни, стамбени, помоћни и инфраструктурни, и др. објекти у комплексу.

Слика 10. Хидрокомплекс Клек

Слика 11. Положај хидротехничких објеката на Каналу Бегеј

Саобраћајница на насипу (радно-инспекциона и бициклистичка стаза)

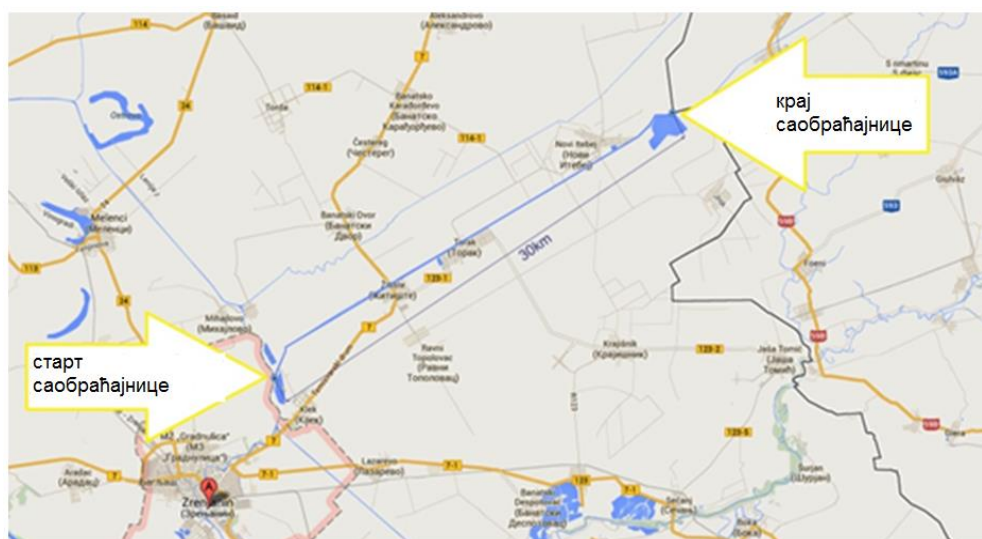
Изградња саобраћајнице на насипу представља једну од основних активности које је неопходно извршити у циљу унапређења сталног одржавања Канала Бегеј. Поред активности сталног одржавања Канала, као што су одржавање насипа, стаза ће се користити и за активности измуљења у мери која је дефинисана техничким карактеристикама самог насипа у смислу његове носивости.

Са аспекта употребљивости саобраћајнице, планирано је да се иста користи за мања возила приликом прегледа, односно инспекције ове деонице, као и за механизацију чије оптерећење неће прелазити 5 t по осовини.

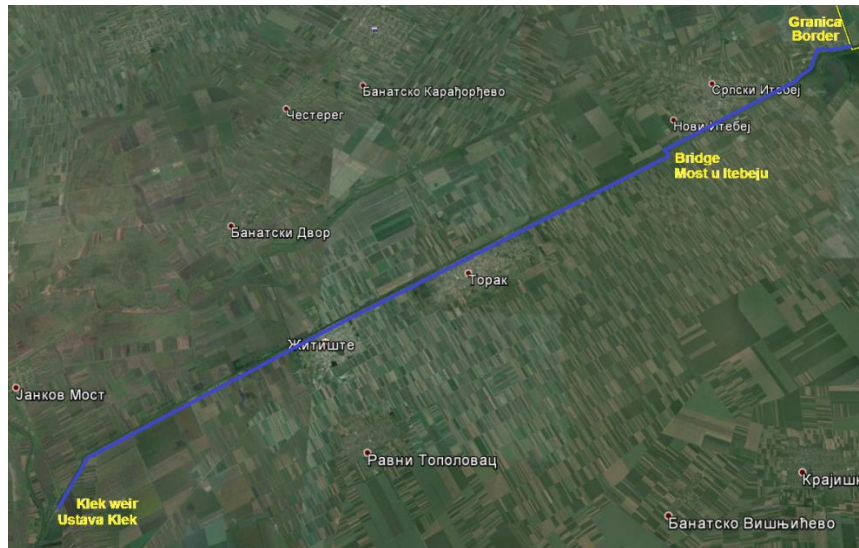
Поред наведеног, ова саобраћајница ће се користити и за потребе бицикличког саобраћаја са могућношћу повезивања исте на бициклички стазу у Румунији која се такође пружа дуж Канала Бегеј. Повезивање ове саобраћајнице на бицикличку руту ширег европског карактера унапредиће инфраструктурни потенцијал овог дела Србије, тј. пре свега потенцијал Града Зрењанин и општине Житиште, а самим тим и потенцијал АП Војводине и Србије.

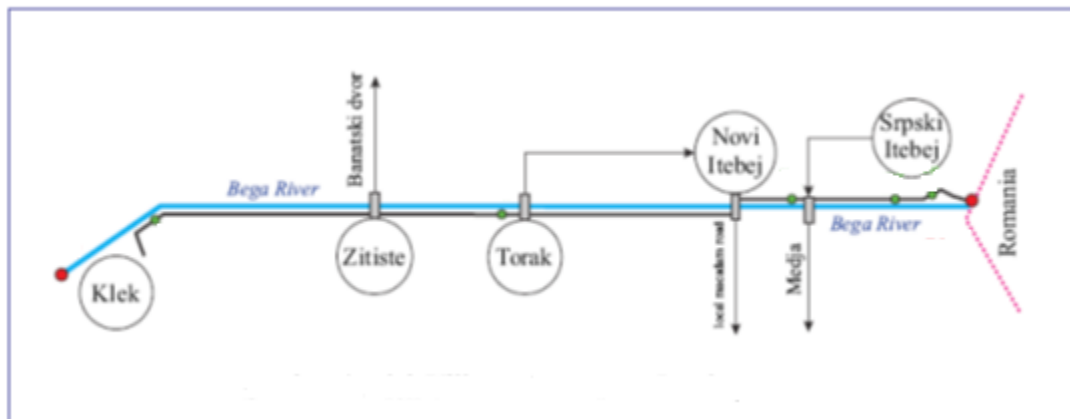
Слика 12. Изглед круне насипа дуж канала

Слика 13. Траса саобраћајнице по насипу од границе са Румунијом до уставе Клек

Слика 14. Траса саобраћајнице по насипу од границе са Румунијом до уставе Клек

Слика 15. Шематски приказ трасе саобраћајнице по насипу од границе са Румунијом до уставе Клек

Гранични прелаз

Пројекат ревитализације Канала Бегеј је пројекат прекограничне сарадње и од изузетног је значаја за Републику Србију и Румунију. Из тог разлога планирано је да се у оквиру реализације овог пројекта покрене иницијатива за отварање новог граничног прелаза између две земље који би био формиран након завршетка овог пројекта.

Један од аспеката сарадње јесте споразум о формирању граничног прелаза на Каналу Бегеј, који би обухватио и саобраћајницу на насипу (радно-инспекциону и бицикличку стазу). С обзиром на то, да Република Србија није чланица ЕУ неопходно је формирати гранични прелаз.

Процедура отварања граничног прелаза са стране Републике Србије подразумева низ активности. Пре свега, неопходно је да постоји сагласност обе стране тј. и Републике Србије и Румуније да је овај прелаз неопходан. Након тога могуће је покренути процедуре са обе стране у циљу формирања овог прелаза.

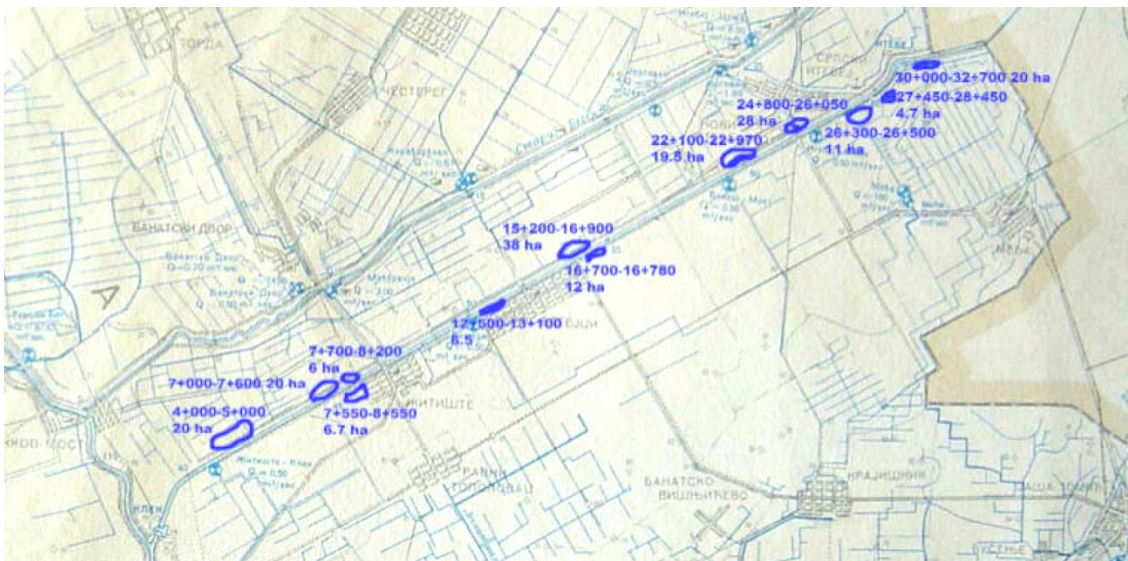
5.2. ПРЕДЛОГ ОСНОВНИХ ПАРАМЕТАРА ЗА ПОДРУЧЈЕ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Као што је раније речено, Канал Бегеј се може сврстати у водоток II класе према класификацији економске комисије за Европу UN/ECE¹. Да би се успоставила пловидбена функција, Канал би требао да се димензионише према максимално дозвољеној величини брода у каналу:

- дужина l (m) = 57,0 m,
- ширина b (m) = 8,2 – 9,0 – 10,1 m,
- газ t (m) = 1,6 – 2,0 (1,80) m,
- висина h (m) = 5,0 m,
- носивост W (t) = 500 – 630 тона.

Локације објекта за одлагање контаминираног материјала (CDF)

Локације објекта за одлагање контаминираног муља ће бити груписане у шест зона које су добиле имена по најближем насељу. Укупна потребна површина је око 190 ha, од чега се највећи део планира у горњем појасу Канала где се налази и највећи део контаминираног муља. Одабиром локација за депоније у близини места где се одвијају радови измуљавања, транспортни трошкови ће бити сведени на минимум.

Слика 16. Позиције потенцијалних локација за одлагање контаминираног муља

Изоловане депоније за одлагање муља треба да буду лоциране даље од насељених места и прекривене чистом земљом, тако да животиње и људи не могу да допру до контаминираног слоја. Терен поред Канала, где се планирају објекти за одлагање контаминираног материјала је глиновит, дебљине од неколико метара, чиме се спречава продор загађујућих материја у подземне воде.

¹ UN/ECE - Economic Commission for Europe (UNECE) – Економска комисија при УН за Европу – комисија за унутрашњи транспорт, Женева 1996. године

Бициклическа стаза

Планирано је да ширина бициклическе саобраћајнице буде 2,0 m, са асфалтним коловозним застором у укупној дужини од око 32,89 km. Почетак деонице је на граници између Републике Румуније и Републике Србије, на круни насипа поред Канала Бегеј, са десне стране посматрано у смеру раста стационаже. Ова стаза представља наставак бициклическе стазе која је предвиђена са румунске стране, од Темишвара до границе са Републиком Србијом. Стаза се даље пружа дуж насипа са десне стране до другог моста у Српском Итебеју, који се налази на локалној саобраћајници, где прелази на леву страну насипа, и наставља даље левом страном до постојеће уставе на Каналу Бегеј у насељу Клек, где се одваја од насипа и даље наставља поред пута који води од уставе до самог насеља Клек, односно до уклапања у постојећу бициклическу стазу која пролази кроз место Клек.

Пројектом је предвиђена изградња и пет одморишта на насипу, уз бициклическу стазу, димензија 25 x 2,5 m, са одговарајућим мобилијаром (клубе, столови, корпе за отпатке), која су распоређена на деоницама која пролазе кроз насељена места (Српски Итебеј, Торак, Житиште, Клек).

6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА ЗА ПРЕДЛОГ ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Просторни план представља основ за обезбеђење просторних услова за остварење посебне намене подручја, тј. уређење и ревитализацију коридора Канала Бегеј у условима мултифункционалног развоја планског подручја.

Ревитализација Канала Бегеј је значајан пројекат за развој Града Зрењанина и општине Житиште. Као водоток који повезује овај део Републике Србије са Румунијом и системом Дунав Тиса Дунав, Канал Бегеј има изузетан инфраструктурни и туристички потенцијал.

Спровођењем Просторног плана очекују се следећи ефекти уређења и коришћења простора:

- унапређење функционалности Канала Бегеј и омогућење реализације радова измуљења који ће значајно унапредити еколошке параметре јер ће се уклонити седимент са дна канала који је на појединим деоницама загађен, чиме ће се спречити даљи негативни утицаји на ово подручје;
- обезбеђење већег протока воде што такође повољно утиче на еколошке параметре подручја;
- обезбеђење услова за реализацију пловног пута;
- обезбеђење економичнијег, ефикаснијег транспорта роба и путника;
- обезбеђење услова за реализацију бициклическе стазе и повезивање у међународне токове;
- обезбеђење планског основа којим се одређује простор за изградњу објеката за депоновање муља;
- унапређење индустријских капацитета побољшањем инфраструктуре;
- стварањем предуслова за унапређење туристичких капацитета услед успостављања пловидбе и повећаног броја бициклиста;
- стварањем предуслова за стварање нових радних места услед унапређења пословања;
- стварање предуслова за отварање микро и малих предузећа доминантно у сегменту туризма и услуга;
- повећану размену добара између Републике Србије и Румуније;

- унапређење рекреативних капацитета изградњом нове стазе дуж самог Канала Бегеј што ће повољно утицати на здравље становништва и
- очување историјских објеката тј. очување хидрокомплекса Клек и Итебеј који су стари преко 100 година и који имају капацитет да постану изузетно интересантни за туристе, јер користе системе устава и превођења који су ретки у Европи.

Ревитализација Канала Бегеј имаће позитиван утицај како на животну средину, тако и на развој и повећање туристичке атрактивности и препознатљивости целог региона на релацији Зрењанин-Темишвар (Србија-Румунија), а велики значај имаће поновно успостављање теретног саобраћаја на посматраној деоници унутар Републике Србије, која ће допринети повезивању наше државе са Румунијом. Уређењем планског подручја постићи ће се побољшање квалитета воде и омогући ће се њено коришћење за различите функције: **управљање водама, пловидба, туризам и рекреација.**

Управљање водама: ово је тренутно, и треба да буде и убудуће, једна од најважнијих функција. У оквиру своје функције у управљању водама, Канал Бегеј може да обезбеди одређене водостаје и да обезбеди воду за пиће за фабрике воде, прихвати прерађене отпадне воде из индустрије и комуналних канализационих система, прихвати вишак падавина из оближњих система за одводњавање и служи за обезбеђивање воде за наводњавање оближњег пољопривредног земљишта.

Пловидба: ревитализацијом се Канал Бегеј може вратити у своје првобитно стање и бити важан пловни пут за пловила носивости до 500 тона између Румуније, Србије и реке Дунав. Интензивирање пловидбе ће послужити као привредни/економски катализатор за оближње регије.

Туризам и рекреација: узводно у Румунији Канал Бегеј тече кроз центар града Темишвара и оивичен је бројним мањим и већим парковима и баштама. Грађани користе ове паркове у слободно време, а Канал Бегеј за разне спортове – водени бицикли, веслање, вожња кануом итд. У будућности би путнички бродови могли пловити Каналом Бегеј и могли би се организовати обострани туристички обиласци, како у Србији, тако и у Румунији.

Заштита природних добара: Ради очувања стабилности укупног биодиверзитета очекивани ефекти планирања су:

- предузимање мера и активности како би се дугорочно заштитио и унапредио биодиверзитет и природни процеси и смањило деловања постојећих угрожавајућих фактора,
- обезбеђење потребне количине протока на одређеним локацијама у оквиру тока Канала Бегеј, ради регулације геоморфолошких и станишних услова.

Шуме и шумско земљиште: Ради очувања стабилности и биодиверзитета шумског екосистема, очекивани ефекти планирања су:

- повећање површина под шумама,
- замена вегетације која је уклоњена током активности на ревитализацији канала Бегеј, аутохтоном вегетацијом, ради стабилизације тла и очувања станишта дивље флоре и фауне.

Саобраћајна инфраструктура: Реализацијом плански установљених циљева из домена саобраћајне инфраструктуре и њиховом операционализацијом, непосредни ефекти планирања би се рефлектовали кроз савремену саобраћајну мрежу која би, на квалитетан и безбедан начин (без значајно негативног утицаја), обезбеђивала доступност и приступ до свих просторних целина и садржаја. Примена савремених технологија транспорта омогућила би одрживо функционисање саобраћаја у свим режимима и заштићеним подручјима.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

В) ПРИЛОГ

538.

На основу члана 31. алинеја 2 и 5, а у вези с чланом 27. тачка 1. Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 20/14) и члана 46. став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 54/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 12. априла 2017 године, донела је

**ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ
О ИЗРАДИ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
РЕВИТАЛИЗАЦИЈЕ КАНАЛА БЕГЕЈ**

Члан 1.

Приступа се изради Просторног плана подручја посебне намене ревитализације Канала Бегеј (у даљем тексту: Просторни план).

Члан 2.

Утврђује се оквирна граница обухвата Просторног плана, а коначна граница обухвата Просторног плана дефинисаће се нацртом Просторног плана.

Подручје обухваћено оквирном границом Просторног плана, обухвата делове територија следећих јединица локалних самоуправа:

- Општина Житиште: катастарске општине Житиште, Бегејци, Нови Итебеј, Српски Итебеј и Међа;
- Град Зрењанин: катастарске општине Јанков Мост и Клек.

Опис оквирне границе обухвата Просторног плана почиње на тромеђи катастарских општина Српски Итебеј, Хетин и Нова Црња, од ове тромеђе граница иде у правцу југа пратећи источне границе катастарских општина Српски Итебеј и Међа до тромеђе катастарских општина Међа, Српски Итебеј и Крајишник.

Након ове тромеђе, граница иде у правцу југозапада пратећи југоисточне границе катастарских општина Српски Итебеј, Нови Итебеј, Бегејци, Житиште и Клек до тромеђе катастарских општина Клек, Лазарево и Зрењанин 3.

Од ове тромеђе, граница иде у правцу северозапада пратећи западне границе катастарских општина Клек и Јанков Мост до тромеђе катастарских општина Јанков Мост, Михајлово и Меленци.

Након ове тромеђе, граница иде у правцу североистока пратећи северне границе катастарских општина Јанков Мост, Житиште, Бегејци и Српски Итебеј до тромеђе катастарских општина Српски Итебеј, Хетин и Нова Црња, почетне тачке описа.

Површна подручја обухваћеног оквирном границом обухвата Просторног плана износи око 346,41 км².

Оквирна граница Просторног плана дата је на графичком приказу, који чини саставни део ове одлуке.

Члан 3.

Услови и смернице значајни за израду Просторног плана садржани су у Закону о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10) и у Одлуци о доношењу Регионалног просторног плана Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 22/11), којим је планирана сарадња са околним земљама на успостављању регионалне политике у области вода; доградња, реконструкција и ревитализација ДТД; унапређивање и развој речног транспорта рехабилитацијом унутрашњих пловних путева са обезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, рекон-

струкцијом и изградњом. Канал Бегеј је утврђени еколошки коридор од међународног значаја и део је еколошке мреже Републике Србије. Преко пловног Бегеја пружа се могућност директног повезивања с гравитационим подручјем Темнишвара у Румунији, као и у Стратегији развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 3/15) канали ХС ДТД – у погледу водног режима – од изузетног значаја су за одрживи развој овог подручја. Развојни планови унапређивања водног саобраћаја на каналској мрежи ХС ДТД обухватају израду пројеката нових типова пловила тежишно намењених за пловидбу каналском мрежом и водотоковима у трећој категорији водног пута. На каналима ХС ДТД потребна је ревитализација угрожених деоница загађеним муљем (Врбас, Зрењанин). Такође, неопходна је и израда просторног плана подручја посебне намене каналске мреже ХС ДТД с циљем дефинисања намене обале и обалног подручја каналске мреже.

Просторни план биће заснован на планској, студијској, техничкој документацији и другој документацији, као резултатима досадашњих истраживања.

За израду Просторног плана користиће се топографске, катастарско-топографске подлоге, дигитални ортофото план, као и друге подлоге за које се утврди да су неопходне током израде плана.

Члан 4.

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора у обухвату Просторног плана засниваће се на принципима заштите животне средине и одрживог коришћења подручја, заштите природних ресурса и добара, биодиверзитета читавог подручја, просторно-функционалне интегрисаности и повезивања са окружењем и суседним подручјима.

Члан 5.

Циљеви уређења планског подручја јесу побољшање квалитета воде и коришћење Канала Бегеј за различите намене: управљање водама, пловидба, туризам и рекреација. Ревитализација канала имаће позитиван утицај како на животну средину, тако и на развој и повећање туристичке атрактивности и препознатљивости целог региона, а велики значај имаће поновно успостављање теретног саобраћаја на посматраној деоници унутар Републике Србије, и везе са Румунијом.

Циљ планирања, коришћења, уређења и заштите планског подручја јесте одрживо коришћење и заштита подручја, и његово квалитетно унапређивање у складу с принципима одрживог развоја. Све планиране активности међусобно су повезане с циљем унапређивања инфраструктурних, еколошких и друштвених параметара региона.

Циљеви ревитализације Канала Бегеј јесу постизање квалитета воде у складу са европским стандардима, остваривање довољног протицаја којим би се обезбедила вода за пиће, индустрију, наводњавање, као и остваривање водостаја потребног за пловидбу.

Члан 6.

Концепција планирања и уређења планског подручја обухвата ревитализацију Канала Бегеј, с радовима на измуљењу Канала Бегеј, ревитализацију хидрочвора Клек и хидрочвора Итебеј, уз истовремено уређење и заштиту насипа на каналу изградњом двонаменске саобраћајнице (радно-инспекциона и бициклическа стаза), која ће служити за одржавање самог Канала и пратећих објеката и саобраћајно повезивање региона и његовог инкорпорирања у европске бициклическе руте (надовезује се на постојећу бициклическу стазу у Румунији).

Члан 7.

Ефективан рок за израду нацрта Просторног плана јесте дванаест (12) месеци од дана достављања обрађивачу извештаја о обављеном раном јавном увиду, адекватних катастарско-то-

пографских планова, достављања података и документације значајних за израду Просторног плана и извештаја о стратешкој процени утицаја и неопходних услова од овлашћених органа, организација и предузећа који су значајни за израду Просторног плана и извештаја о стратешкој процени утицаја.

Члан 8.

Средства за израду Просторног плана обезбеђују ЈВП „Воде Војводине”. За израду Просторног плана и извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину потребно је 21.000.000,00 динара.

Члан 9.

Нацрт Просторног плана биће изложен на јавни увид у трајању од 30 дана у Граду Зрењанину, Општини Житиште и у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине у Новом Саду, Булевар Михајла Пупина број 16.

Члан 10.

Саставни део ове одлуке јесте Одлука о изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене ревитализације Канала Бегеј на животну средину.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене ревитализације Канала Бегеј на животну средину саставни је део аналитичко-документационе основе Просторног плана.

Члан 11.

Носилац израде Просторног плана јесте Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, Булевар Михајла Пупина број 16.

Члан 12.

Обрађивач Просторног плана јесте Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине” Нови Сад, Железничка број 6/III.

Члан 13.

Органи, организације и јавна предузећа, који су овлашћени да утврђују посебне услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката у фази израде плана, дужни су да – по захтеву носиоца израде плана, у року од 30 дана – без накнаде доставе све тражене податке.

Члан 14.

Просторни план биће сачињен у седам (7) примерка у аналогном облику и седам (7) примерака у дигиталном облику. Просторни план ће се чувати потписан, у аналогој и у дигиталној форми, и то: у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (један примерак), у Скупштини АП Војводине (један примерак), у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине (два примерка), у Граду Зрењанину (један примерак), у Општини Житиште (један примерак) и у архиви обрађивача (један примерак).

Члан 15.

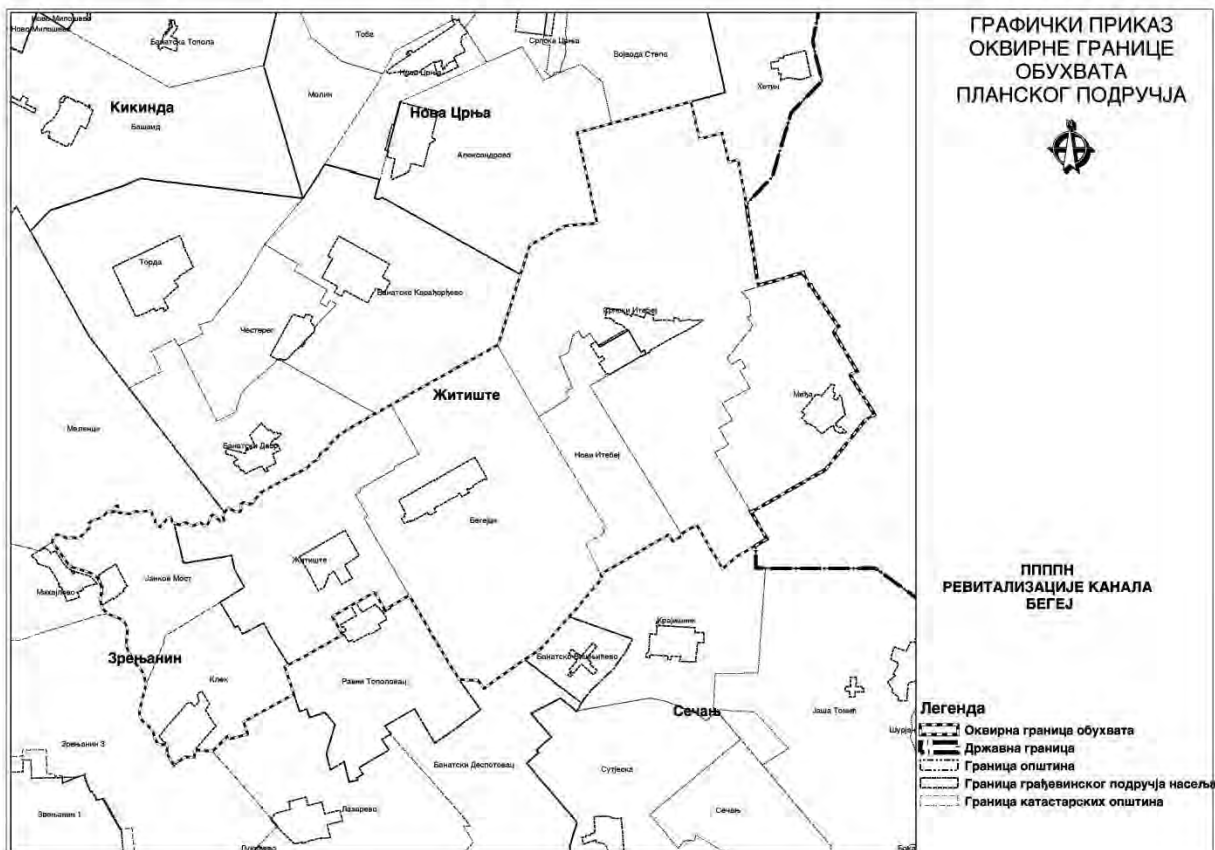
Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

101 Број: 3-4/2017-01

Нови Сад, 12. април 2017. године

Потпредседник
Скупштине АП Војводине
Дамир Зобеница, с.р.

На основу члана 9. став 1. и 5. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10), члана 39. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи („Службени лист АПВ“, број 37/2014, 54/2014 – други пропис и 37/2016), Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, доноси

ОДЛУКУ
О ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
РЕВИТАЛИЗАЦИЈЕ КАНАЛА БЕГЕЈ

Члан 1.

Приступа се изради стратешке процене утицаја Просторног плана подручја посебне намене ревитализације канала Бегеј на животну средину (у даљем тексту: Стратешка процена).

Члан 2.

Разлози за вршење Стратешке процене су:

- сагледавање, процена и утврђивање могућих значајних утицаја на животну средину на простору обухваћеном Просторним планом;
- потреба да се у планирању просторног развоја подручја обухваћеног Просторним планом сагледају стратешка питања заштите животне средине, у складу са критеријумима из члана 6. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, предложе мере које је потребно предузети како би се евентуални значајни утицаји на животну средину спречили, отклонили или смањили на минимум.

Члан 3.

У оквиру Стратешке процене разматраће се следећа питања и проблеми у области заштите животне средине:

- значај Просторног плана са аспекта заштите животне средине у контексту одрживог развоја планског подручја;
- дефинисање мера за заштиту и одрживо коришћење природних вредности планског подручја;
- очување културног и природног наслеђа на подручју Просторног плана, кроз дефинисање одговарајућих планских решења;
- утицај постојећих и планираних инфраструктурних објеката и других створених вредности са аспекта заштите животне средине на планском подручју;
- успостављање мониторинг система за праћење стања квалитета чинилаца животне средине.

Поред ових питања, Стратешком проценом биће обухваћена и друга питања која могу имати утицај на животну средину посматраног подручја.

Члан 4.

Извештај о стратешкој процени, као документ којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Просторног плана и одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину, садржи:

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

- кратак приказ садржаја циљева Просторног плана
- релевантни плански и други документи

- кратка анализа и оцена постојећег стања животне средине
- карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају
- питања и проблеми заштите животне средине разматрани у Стратешкој процени
- приказ варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у Просторном плану
- резултати консултација са заинтересованим органима и организацијама

2. ОПШТЕ И ПОСЕБНЕ ЦИЉЕВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

- општи и посебни циљеви Стратешке процене
- индикатори Стратешке процене

3. ПРОЦЕНУ МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНСКИХ РЕШЕЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

- процена утицаја варијантних решења на животну средину
- образложење избора најповољнијег варијантног решења
- процена утицаја Просторног плана на животну средину са описом мера за смањење негативних утицаја на животну средину
- приказ начина на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине
- процена утицаја планских решења у односу на: вероватноћу, интензитет, сложеност/реверзибилност, временску и просторну димензију, кумулативну и синергијску природу утицаја

4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

- опис циљева плана
- индикатори за праћење стања животне средине
- права и обавезе надлежних органа
- поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја

6. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋА ПРИЛИКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

7. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

8. ЗАКЉУЧЦИ (НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ)

9. ДРУГЕ ПОДАТКЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА СТРАТЕШКУ ПРОЦЕНУ

10. ЛИТЕРАТУРУ

Члан 5.

За носиоца израде Извештаја о стратешкој процени одређује се Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање "Завод за урбанизам Војводине" Нови Сад, Железничка бр. 6/III (у даљем тексту: Завод).

Носилац израде Извештаја из става 1. овог члана у обавези је да за израду Извештаја о стратешкој процени образује мултидисциплинарни тим састављен од стручних лица.

Израда Стратешке процене пратиће динамику израде Нацрта Просторног плана, односно ефикасан рок је 12 (дванест) месеци од дана ступања на снагу ове Одлуке.

Члан 6.

Учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде и разматрања Извештаја о стратешкој процени утицаја обезбеђује Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад.

Оглашавање излагања на јавни увид Извештаја о стратешкој процени утицаја спроводи и обезбеђује Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Нови Сад, истовремено са оглашавањем излагања на јавни увид Нацрта Просторног плана, са подацима о времену и месту излагања на јавни увид, начину на који заинтересована правна и физичка лица могу доставити примедбе, времену и месту одржавања јавне расправе, као и друге информације које су од значаја за јавни увид.

Члан 7.

Средства за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене ревитализације канала Бегеј на животну средину обезбеђују ЈВП „Воде Војводине“.

Члан 8.

Ову Одлуку објавити у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине“.

Број: 140-501-362/2017-05

Датум: 08.03.2017. године

Покрајински секретар
Владимир Галић

